ความลับของนมาซ

ตามคำอธิบายของอิบนุ้ล ก็อยยิม

ดร.มาลิก ชะอุบาน เขียน

อิลยาซ์ ดีเยาะ แปล

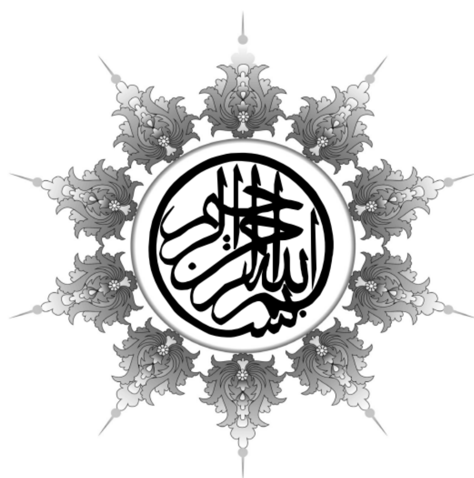
أسرار الصلاة

ชื่อหนังสือ : **ความลับของนมาซ ตามคำอธิบายของอิบนุ้ล ก็อยยิม**

ผู้เขียน : ดร.มาลิก ชะอฺบาน

ผู้แปล : อิลยาซ์ ดีเยาะ

เผยแพร่ครั้งแรก : มกราคม พ.ศ. 2564

بسم الله الرحمن الرحيم

คำนำของผู้แปล

รู้ไหม เรานมาซมากี่พันครั้งแล้ว รู้ไหม เรายืน รุกัวะอฺ สุญูด นั่ง ตักบีรฺ อ่านอัล-ฟาติหะฮฺ ตัสบิหฺ ตะหฺมิด อิสติฆฟาร ตะชะฮุด เศาะลาวาต รวมทั้งขอพร ในนมาซของเรามากี่แสนครั้งแล้ว แต่คำถามสำคัญคือ

เราเคยนับไหมกี่ครั้งที่เรามีสมาธิ มีความสงบนิ่งและมีความสุข ? กี่ครั้งที่รู้สึกว่ากำลังสนทนาและร้องทุกข์อยู่กับผู้ทรงสร้าง ? กี่ครั้งที่เราเพ่งพิจารณาดูความหมายและความลับในทุกอิริยาบทและคำพูดของเราในนมาซ ?

ในหนังสือเล่มนี้ ท่านอิบนุ้ล ก็อยยิม ยอดปราชญ์อิสลามจึงได้เทศนาเรียกร้องพวกเราให้เพ่งพิจารณาดูความหมายของบรรดาท่าทางและคำอ่านในนมาซของพวกเรา เริ่มจากตักบีร่อตุลเอี๊ยะฮฺรอมจนกระทั่งให้สลาม

สิ่งที่ผมหวังจะได้ก็คือ ท่านผู้อ่านอย่าลืมขอดุอาอฺให้แก่ท่านผู้เขียน ผู้แปล ตลอดจนพี่น้องมุสลิมทั้งหมดให้อัลลอฮฺยกโทษบาปต่าง ๆ ให้พวกเรา และขอเอกองค์อัลลอฮฺจงได้ดลบันดาลให้หนังสือเล่มนี้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นต่อไปให้ยาวนานเถิด *อินชาอัลลอฮฺ*

อิลยาซ์ ดีเยาะ

สารบัญ

เกริ่นนำ — 8

กรอบแนวทางการเรียบเรียง — 12

นมาซทำให้บรรดาผู้เป็นที่รักยิ่งของพระองค์อัลลอฮฺชื่นใจ

และเป็นทางนำของพระองค์อัลลอฮฺต่อบรรดาผู้ศรัทธา — 14

ผลของการนมาซ คือ การได้ใกล้ชิดต่อพระองค์อัลลอฮฺ — 16

ความแตกต่างระหว่างการพักด้วยการยืนนมาซ

และการพักจากการนมาซ — 18

นมาซทำให้พระองค์อัลลอฮฺเมตตาต่อปวงบ่าวของพระองค์ — 21

สำหรับหัวใจนมาซเหมือนดั่งสายฝนที่ตกลงไปยังแผ่นดิน — 23

การจำแนกผู้คนตามการใช้ร่างกายของเขาอย่างมีประสิทธิภาพ — 26

ความลับของนมาซและการอุปมา — 29

ความไม่ใส่ใจของมนุษย์ระหว่างเวลานมาซ 2 เวลา — 31

เหตุผลของการอาบน้ำนมาซ — 32

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในตักบีร่อตุลเอี๊ยะฮฺรอม — 35

การอ่านดุอาอฺอิฟติตาฮฺ — 37

สภาพของบ่าวขณะที่วอนขอความคุ้มครองต่อพระองค์อัลลอฮฺ — 39

สภาพของบ่าวขณะที่อ่านอัลกุรอาน — 41

สภาพของบ่าวขณะที่อ่านซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ —42

ความหมายของ ﴿ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ﴾— 46

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า

﴿ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴾ — 50

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า

﴿ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴾ — 51

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า

﴿ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴾ —52

อัส-ซะนะอฺ วัต ตัมญีด (การสดุดีและยกย่อง) —53

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า

﴿ إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ﴾— 55

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า

﴿ ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ﴾ —57

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า ‘آمِيْن’ — 60

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในตอนยกมือทั้งสอง — 61

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในตักบีรอตุลอินติกอล —62

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในรุกัวะอฺ —63

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในเอี๊ยะอฺติดาล —66

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในสุญูด — 69

นมาซตั้งอยู่บนฐาน 5 ประการ —72

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในตอนนั่งระหว่าง 2 สุญูด — 76

เหตุผลของการสุญูด 2 ครั้ง —80

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในตอนนั่งตะชะฮุด —— 82

ความหมายของคำว่า التَّحِيَّاتُ—— 84

พร้อมด้วยถ้อยคำที่ว่า وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ —— 85

ประโยคที่ดีงามหลังจากอัลกุรอาน —— 88

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำกล่าว

السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ —— 90

ความหมายของอัชชะฮาดะฮ์ทั้งสอง

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ —— 92

อธิบายความหมายของคำว่า ตัสลีม ——97

ความลับของนมาซ คือ การรวมจุดสนใจของตนต่อพระองค์อัลลอฮฺ ——99

บทสรุป —— 101

วิธีสื่อสารแบบ 2 ทางกับพระองค์อัลลอฮฺในทุกท่าการนมาซ

เกริ่นนำ

การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* เพียงผู้เดียวเท่านั้น เราสรรเสริญพระองค์ ขอความช่วยเหลือและขออภัยโทษต่อพระองค์ เราขอความคุ้มครองต่อพระองค์อัลลอฮฺให้พ้นจากความชั่วของตัวเราเองและความชั่วของการงานของเรา ผู้ใดที่พระองค์อัลลอฮฺประทานทางนำให้แก่เขาไม่มีผู้ใดทำให้เขาหลงทางได้และผู้ใดที่พระองค์อัลลอฮฺทำให้เขาหลงทางย่อมไม่มีผู้ใดให้ทางนำแก่เขาได้แน่นอน

ผมขอกล่าวปฏิญาณ (ชะฮาดะฮ์) ว่า ไม่มีพระผู้ถูกกราบไหว้ที่คู่ควรได้รับการเคารพสักการะอื่นเว้นแต่พระองค์อัลลอฮฺ ซึ่งไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ และนบีมุหัมมัดคือ บ่าวและศาสนฑูตของพระองค์

อนึ่ง นมาซคือเสาหลักในบรรดาเสาหลักของอิสลาม นมาซคือการงานของการศรัทธาที่สูงส่งยิ่งและเป็นสื่อกลางเพื่อบ่าวจะได้ใกล้ชิดต่อพระผู้อภิบาล ผู้ทรงรักใคร่ ผู้ทรงเมตตา นมาซคือที่ให้ความคุ้มครองแก่บ่าวที่สารภาพผิดและหวาดกลัวการกริ้วของพระผู้อภิบาล นมาซคือเสบียงที่เตรียมไว้แก่บ่าวผู้ประกอบความดีและบรรเทาทุกข์แก่บ่าวผู้ที่เชื่อฟังต่อพระองค์

นมาซคือแสงส่องสว่างหัวใจปวงบ่าวของพระองค์อัลลอฮฺที่บริสุทธิ์ ฮิญาบซึ่งปิดบังหัวใจของพวกเขาอยู่จะถูกเปิดด้วยความลับต่าง ๆ และประภาคารจะส่องแสงนำทางสู่ความปรารถนาอันสูงส่ง

ณ สวนแห่งความดีที่พวกเขาไปเยือนเป็นกิจวัตร ณ ร่มเงาของต้นไม้ซึ่งคลุมด้วยใบที่พวกเขาได้ปราศรัย ณ สายลมที่พัดเบา ๆ พวกเขาได้สูดอากาศ พวกเขาได้ตะกายขึ้นสู่จุดยอด รวมไปถึงมีความสุขพร้อมกับสารพัดผลไม้ต่าง ๆ อาหารและเครื่องดื่มเลิศรส[1]

เพราะการนมาซสำคัญ เราเห็นว่านมาซดำรงอยู่ด้วยความดีและสมบูรณ์แบบที่สุด ในฐานะสื่อกลางการเคารพภักดีของบ่าวทั้งหลายต่อพระผู้สร้าง นั่นคือ พระองค์อัลลอฮฺ *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* เพราะในนมาซมีการมอบความยิ่งใหญ่แก่พระองค์ด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น การพูด การเคลื่อนไหวของเท้าและมือ ศีรษะ ประสาทสัมผัสทั้งห้า รวมทั้งอวัยวะอื่น ๆ แต่ละท่าเคลื่อนไหวในนมาซมีเหตุผลในตัวมันเองในการเคารพภักดีที่ยิ่งใหญ่นี้

นอกจากการเคารพภักดีทางกายภาพแล้ว การเคารพภักดีของหัวใจก็จำเป็นในนมาซซึ่งในนั้นจะมีเหตุผลอยู่ในตัวมันเอง ในนมาซเราจะสดุดีสรรเสริญ ให้ความยิ่งใหญ่แก่พระองค์อัลลอฮฺ อ่านตะฮ์มิดและตักบีรฺ และกล่าวปฏิญาณ (ชะฮาดะฮ์) ที่ถูกต้อง

ในขณะที่ยืนนมาซ บ่าวผู้หนึ่งได้ยอมสยบ ได้แสดงให้เห็นความต่ำต้อยต่อหน้าพระผู้อภิบาล ผู้ทรงบริหารจัดการและสร้างเขามา หลังจากนั้น เขาได้พยายามนอบน้อมและเข้าใกล้ชิดต่อพระองค์โดยการอ่านโองการต่าง ๆ ของพระองค์

หลังจากนั้น เขารุกัวะอฺ ก้มโค้งหลังของเขา บ่งบอกความต่ำต้อยและความสงบนิ่ง รวมไปถึงความรู้สึกต้องการที่มีต่อพระองค์ จากนั้น ยืนเอี๊ยะอฺติดาล (เงยศีรษะขึ้นจากรุกัวะอฺ) เตรียมพร้อมเพื่อการยอมจำนนที่สมบูรณ์กว่าการยอมจำนนก่อนหน้านี้ นั่นคือ การสุญูด (มอบราบหรือกราบ) เขาก้มหน้าของเขาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายที่มีเกียรติที่สุดลงพื้นโดยความสงบนิ่ง ความยอมสยบและความต่ำต้อย รวมถึงความรู้สึกต้องการต่อหน้าความเกริกเกียรติของพระองค์

---

[1] หนังสือ *อัต-ตะฮัจญุด* ของท่านอับดุลฮัก อัล-อิชบีลีย์ หน้า 11

ซุบหานะฮูวะตะอาลา หัวใจของเขาซึมซับ ร่างกายของเขาทุกส่วนยอมจำนน และสงบนิ่ง

แล้วผู้เป็นบ่าวได้นั่งลงพร้อมกับวอนขอต่อพระองค์ แสดงถึงความต่ำต้อยต่อหน้าพระองค์ จากนั้น ในร็อกอัตต่อมาเขาได้แสดงถึงความต่ำต้อยและความจำนน ความสงบนิ่ง ตลอดจนความรู้สึกต้องการที่มีต่อพระองค์ เขาอยู่ในสภาพเช่นนั้นจนเข้าสู่ช่วงท้ายของนมาซ

ในช่วงท้ายนมาซก่อนเปลี่ยนตำแหน่งจากที่นั่ง เขานั่งสรรเสริญต่อพระผู้อภิบาลของเขา ให้สลามต่อนบีของพระองค์และปวงบ่าวของพระองค์ผู้ทรงคุณธรรม จากนั้น กล่าวศ่อลาวาตต่อท่านรอซู้ลของพระองค์ แล้ววอนขอความดีต่อพระผู้อภิบาลของเขา วอนขอความจำเริญต่อพระองค์

คำถาม จะมีการเคารพภักดีอื่นที่ดีกว่านมาซนี้อีกไหม ?

จะมีการเคารพภักดีอื่นที่สมบูรณ์กว่านมาซนี้อีกไหม ? จะมีความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงที่ประเสริฐกว่าความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง (ในนมาซ) นี้อีกไหม ?[2]

ข้อความดังข้างต้นเป็นข้อความจากงานเขียนของท่านอิหม่ามอิบนุ้ลก็อยยิม *รอฮิมาฮุลลอฮ์* โดยภาพรวม ซึ่งพูดถึงความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในนมาซ ในหนังสือของท่าน *มิฟตะฮุดารีซซาอะดะฮฺ* ท่านยังอธิบายหัวข้อเดียวกันนี้ไว้ละเอียดในงานเขียนชิ้นอื่น ๆ ในชื่อ *อัล-กาลาม อะลามัสอาละตีสสามะอ*

จำเป็นที่เราจะต้องรู้จักลักษณะความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในนมาซ การเคารพภักดีที่ประเสริฐสุดนี้ ผมจึงได้เขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมาและทำการย่อเกี่ยวกับประเด็นข้างต้น ปรับปรุงและรวบรวมไว้ในงานชิ้นนี้ตลอดจนหวังผลบุญเพิ่มทวีคูณจากพระองค์อัลลอฮฺ *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* และผมหวังไว้ว่าผู้คนทั้งหลายจะเคารพภักดีต่อพระองค์ด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง

---

[2] *มิฟตะฮุดารีซซาอะดะฮฺ* ผลงานของท่านอิบนุ้ล ก็อยยิม เล่มที่ 2 หน้า 230-231

ยึดแบบฉบับคำสอนของผู้เป็นที่รัก ผู้ที่ได้รับเลือกแล้ว ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม*

กรอบแนวทางการเรียบเรียง

1. รวบรวมคัดสรรคำพูดของท่านอิหม่ามอิบนุ้ล ก็อยยิม *รอฮิมาฮุลลอฮ์* มาไว้ในหัวข้อที่ตั้งไว้ คำพูดของท่านที่เลือกมาจะไม่ถูกเรียงลำดับดังที่แสดงอยู่ในงานต้นฉบับ

2. หะดีษเฎาะอีฟทั้งหมดหรือมีที่มาจากหะดีษอีสรออีลียาต (เรื่องเล่าของชาวอีสรออีล) จะถูกนำออกไป

3. ตั้งหัวข้อต่าง ๆ เพื่อจำแนกหมวดเรื่อง

4. ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดจากการตีพิมพ์ครั้งก่อน ไม่ว่าจะในเนื้อหาหรือหะดีษต่าง ๆ โดยอ้างอิงต้นฉบับ ถึงแม้ว่าผมจะมิได้ชี้แจงรายละเอียดข้อบกพร่องดังกล่าวในหนังสือเล่มนี้

5. เพิ่มเติมเนื้อหาใหม่ที่มิได้มีอยู่ในต้นฉบับซึ่งพิจารณาแล้วว่าควรเพิ่มเติมเข้าไป เช่น เพิ่มเติมหะดีษเศาะเหี๊ยะฮฺเพื่อเป็นหลักฐานสนับสนุนคำพูดของท่านอิบนุ้ล ก็อยยิม *รอฮิมาฮุลลอฮ์* หรือเพิ่มซีกิรฺและดุอาอฺที่ถูกต้องจากท่านรอซู้ลุลลอฮ์ ซึ่งท่านอิบนุ้ล ก็อยยิม มิได้กล่าวไว้หรือเพิ่มเติมคำอธิบายความหมายของคำใดคำหนึ่ง

6. อธิบายศัพท์อฺรับที่เข้าใจยากในงานชิ้นนี้

หนังสือ *ฮุกมูซะมาอิลฒีนา* ของท่านอิบนุ้ล ก็อยยิม ซึ่งผมอาศัยเค้าโครงของมันเพื่อเรียบเรียงงานชิ้นนี้ คือ หนังสือที่ถูกตีพิมพ์โดย

สำนักพิมพ์ ดารุลอะลัมอัลฟาวาอิด, ตรวจทานโดย มุหัมมัดอะซีซ ชาม, พิมพ์ครั้งที่ 1, ปี ฮ.ศ. 1432. ผมจะอ้างอิงเล่มนี้เป็นหลักในหนังสือนี้

สำนักพิมพ์ มักตาบะฮฺอัซซุนนะฮฺ, ตรวจทานโดย รอเบี๊ยะอฺ อะหมัด ค่อลัฟ, พิมพ์ครั้งที่ 1, ปี ฮ.ศ. 1411.

ขอพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ได้โปรดให้ความพยายามนิดเดียวนี้คือความดีที่มีแต่ความจำเริญ มีเจตนารมณ์บริสุทธิ์เพื่อพระพักตร์ของพระองค์อันเกริกเกียรติเท่านั้น ได้โปรดให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตในโลกนี้หรือโลกหน้าของพวกเราด้วยเถิด

แท้จริง พระองค์เพียงผู้เดียวเท่านั้นที่เราจะวอนขอและหวังในทุกสิ่ง เพียงพอแล้วที่พระองค์อัลลอฮฺคือผู้คอยช่วยเหลือพวกเราเท่านั้น และพระองค์เป็นผู้ทรงคุ้มครองที่ดีที่สุด

การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระองค์อัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก ขอคำประสาทพรและศานติจงมีแด่ท่านนบีของเรา มุหัมมัด บิน อับดุลลอฮฺ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ตลอดจนครอบครัว บรรดาสาวกและบรรดาผู้ที่เจริญรอยตามพวกเขาด้วยความดีจนถึงวันแห่งการตอบแทน

ผู้เรียบเรียง

ดร.มาลิก บิน หุซัยดฺ บิน ชะอฺบาน (อาบูลหุซัยดฺ)
จอร์แดน –มาดาบา- อัลฟัยหา
29 รอบิอุลเอาวัล ปี ฮ.ศ. 1433

นมาซทำให้บรรดาผู้เป็นที่รักยิ่งของพระองค์อัลลอฮฺชื่นใจ และเป็นทางนำของพระองค์อัลลอฮฺต่อบรรดาผู้ศรัทธา

بسم الله الرحمن الرحيم

การนมาซทำให้บรรดาผู้เป็นที่รักยิ่งของพระองค์อัลลอฮฺ *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* ชื่นใจ ความสงบสุขแห่งจิตวิญญาณสำหรับปวงบ่าวของพระองค์ซึ่งได้มอบความเป็นหนึ่งแก่พระองค์ และนมาซคือวนอุทยานของนักอิบาดะฮฺทั้งหลายด้วย ผลลัพธ์ของหัวใจที่ยอมจำนน ตัวชี้วัดชีวิตปวงบ่าวของพระองค์อย่างแท้จริง คานชั่งสำหรับบ่าวของพระองค์ที่เดินหน้าสู่หนทางที่พระองค์ทรงพอพระทัย

นมาซคือความเมตตาของพระองค์อัลลอฮฺ *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* ต่อปวงบ่าวของพระองค์ซึ่งศรัทธามั่นด้วย พระองค์อัลลอฮฺได้ประทานทางนำแก่ปวงบ่าวของพระองค์ผ่านการอิบาดะฮฺนี้ จนได้รู้จักและได้ให้เป็นของขวัญแก่พวกเขาผ่านท่านรอซู้ลของพระองค์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ผู้ซื่อสัตย์ อีกทั้งไว้ใจได้เหมือนดั่งความเมตตาและความเคารพสำหรับพวกเขา เพื่อหวังความดีและความกรุณาของพระองค์และจะได้ใกล้ชิดกับพระองค์ มิใช่เพราะพระองค์ต้องการสิ่งอื่นต่อพวกเขา ทั้งหมดนั้นคือของขวัญและการตอบแทนที่พระองค์ได้ประทานแก่ปวงบ่าวของพระองค์

พระองค์อัลลอฮฺ *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* ทรงทำให้นมาซเป็นดังสื่อกลางเพื่อการอิบาดะฮฺด้วยหัวใจและร่างกาย พระองค์ถือว่าการอิบาดะฮฺด้วยหัวใจเป็นส่วนที่ยิ่งใหญ่และสมบูรณ์ที่สุดจากการทำอิบาดะฮฺนี้เทียบกับร่างกาย กล่าวคือเมื่อคราวที่หัวใจเผชิญหน้าต่อพระผู้สร้างอย่างพระองค์อัลลอฮฺ *ซุบหานะฮูวะตะ*

อาลา เขาจะมีความสุขและพึงพอใจกับความใกล้ชิดและความรักที่มีต่อพระองค์ ปลาบปลื้มดีใจที่ได้ยืนต่อหน้าพระองค์ด้วยการอิบาดะฮฺต่อพระองค์ *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* เพียงผู้เดียวเท่านั้น ไม่หันไปยังสิ่งอื่นเว้นแต่พระผู้อภิบาล ผู้ที่ได้รับการเคารพภักดี รักษาสิทธิต่าง ๆ ในความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงให้สมบูรณ์ ไม่ว่าจะปรากฏภายนอกและซ่อนเร้นอยู่ภายในเพื่อความพึงพอพระทัยของพระผู้อภิบาลของพวกเขา

ท่านมาซนั้นจะถูกกำหนดโดยการงานของหัวใจ นั่นคือ ความสงบนิ่ง ความยอมจำนนและการยอมรับ และอวัยวะร่างกายแต่ละส่วนจะแสดงความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง วัตถุประสงค์และหัวใจของการอิบาดะฮฺนี้อยู่ในรูปของการที่บ่าวได้แสดงตนต่อหน้าพระผู้ที่สร้างเขามาด้วยหัวใจและร่างกายของเขา ตอบแทนเขาโดยจะได้ใกล้ชิดกับพระองค์ ตลอดจนจะได้รับของขวัญของพระองค์อันดีงามไม่ว่าจะในโลกนี้หรือโลกหน้า เขาจะได้พบกับพระองค์อัลลอฮฺ เตรียมตัวเพื่อเผชิญกับพระองค์ ราวกับจะสะท้อนภาพว่ามนุษย์ทั้งหมดจะถูกนำตัวไปยังพระองค์อัลลอฮฺ ใน “วันแห่งการชุมนุม” ในโลกหน้า

ผลของการนมาซ คือ
การได้ใกล้ชิดต่อพระองค์อัลลอฮฺ

การอิบาดะฮฺแต่ละอย่างล้วนมีผล (มีประโยชน์) ในตัวเอง ผลของการอิบาดะฮฺด้วยการถือศิลอดคือ ทำให้จิตใจสะอาด ผลจากการอิบาดะฮฺด้วยการออกซะกาตคือ ทำให้ทรัพย์สินบริสุทธิ์ (จากสิ่งต้องห้ามและคลุมเครือ) ผลของการอิบาดะฮฺด้วยการประกอบพิธีหัจญ์คือ การอภัยโทษของพระองค์อัลลอฮฺ ผลของการดิ้นรนต่อสู้ไปในหนทางของพระองค์อัลลอฮฺคือ การมอบชีวิตและร่างกายซึ่งพระองค์อัลลอฮฺซื้อจากปวงบ่าวของพระองค์ ซึ่งราคาหรือการตอบแทนของมันคือ สวนสวรรค์

ขณะที่ผลของการอิบาดะฮฺด้วยการนมาซคือ การที่บ่าวได้ใกล้ชิดต่อพระองค์อัลลอฮฺและพระองค์อัลลอฮฺทรงใกล้ชิดต่อบ่าว การที่บ่าวได้ใกล้ชิดต่อพระองค์ในนมาซมีประโยชน์มาก ดังนั้น ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ไม่ได้บอกว่าความสุขและความสงบในชีวิตของท่านอยู่ในการถือศิลอดหรือพิธีกรรมหัจญ์และอุมเราะฮ์ แต่ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวว่า

((وَجُعِلَتْ قُرَّةُ عَيْنِيْ فِي الصَّلَاةِ.))

“*และในการนมาซถูกทำให้เป็นที่ชื่นตาแก่ฉัน*”[3]

---

[3] บันทึกโดย ท่านอะห์มัด เล่มที่ 3 หน้า 128, ท่านอัน-นะซาอีย์ เล่มที่ 7 หน้า 61, ท่านอิบนุ้ล ก็อยยิม ได้กล่าวรับรองว่าเศาะเหี๊ยะฮ์ “ถูกต้อง” ในหนังสือ “ซาดุ้ลมะอาด” เล่มที่ 1 หน้า 151

ขอให้ท่านสังเกตหะดีษบทนี้ ท่านนบีได้กล่าวว่า “ในนมาซ” ท่านไม่ได้กล่าวว่า “ด้วยนมาซ” นี่บ่งบอกว่าท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* พบกับความสุขเมื่อได้เข้าไปในนมาซ เหมือนดั่งความสุขเมื่อเข้าไปในห้องของคนที่เรารัก หรือความสุขของคนกลัวเมื่อเข้าไปในที่ที่ปลอดภัย ดังนั้น ความสุขของคนที่ได้เข้าไปในสิ่งที่จะให้ความสุขแก่เขาย่อมดีกว่าความสุขก่อน ๆ แน่นอน

วันหนึ่ง ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* มาหาท่านบิล้าล และต้องการความสงบ หายจากความเหนื่อยล้า ท่านจึงได้กล่าวว่า

((يَا بِلَالُ، أَقِمِ الصَّلَاةَ؛ أَرِحْنَا بِهَا.))

“นี่ บิล้าล จงประกาศว่าจะเริ่มนมาซแล้ว จงทำให้เราสงบด้วย”[4]

หมายความว่า จงประกาศให้ผู้ร่วมนมาซรู้ว่าจะเริ่มนมาซแล้ว เราจะได้หยุดพักจากความวุ่นวายเสียที เสมือนหนึ่งว่าคนจะหายเหนื่อยตอนกลับถึงบ้านของพวกเขา ได้หยุดพักและอาศัยอยู่ในบ้านที่ร่มเย็น

[4] บันทึกโดย ท่านอบู ดาวูด ในหนังสือ “สุนัน” หะดีษที่ 4985, ท่านอัล-อัลบานีย์ ได้กล่าวรับรองว่าหะดีษนี้ เศาะเหี๊ยะฮ์

ความแตกต่างระหว่างการพักด้วยการยืนนมาซ และการพักจากการนมาซ

โปรดสังเกตคำกล่าวของท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ในหะดีษ أَرِحْنَا بِهَا *“...จงทำให้เราสงบ**ด้วย (นมาซ)** ”* ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ไม่ได้กล่าวว่า أَرِحْنَا مِنْهَا *“...จงทำให้เราสงบ**จากมัน**”* เหมือนดั่งคำพูดของคนที่รู้สึกว่าต้องแบกรับจากนมาซ นมาซเพราะถูกบังคับ เพราะเป็นแค่หน้าที่

ลักษณะคนประเภทนี้ หัวใจจะมีทุกอย่างเว้นแต่นมาซ (เพราะ) นมาซจะกำจัดทุกสิ่งในใจเขาที่กำลังหลงไหล แต่ทว่าเมื่อจิตสำนึกบอกว่าเขาต้องนมาซ ภาษากายและคำพูดของเขาก็จะกล่าวว่า ‘*มานมาซกัน จงทำให้เราสงบจากมัน*’ ไม่ได้พูดว่า ‘*...สงบด้วย (นมาซ)*’

กล่าวคือ มีความแตกต่างระหว่างคนที่คิดว่า นมาซ

1. กักขังหัวใจของเขา
2. ขัดขวางหัวใจของเขา และ
3. เป็นเครื่องจองจำร่างกายของเขา

กับคนที่คิดว่า นมาซ

1. คือความสุขของหัวใจ
2. คือสวนและความพอใจของหัวใจ
3. คือความสดชื่นของร่างกาย และ
4. ความเป็นที่ชื่นตาแก่เขา

ข้อแตกต่างระหว่าง 2 คนนี้คือ “คนแรก” นมาซเหมือนดั่งที่กักขังหัวใจของเขา เป็นเครื่องจองจำร่างกายของเขาจากขยะความสุขแห่งโลกนี้ซึ่งจะถูกทำลายทิ้ง เป็นไปได้ การนมาซจะทำให้ได้รับผลบุญและลบบาปต่าง ๆ และได้รับความเมตตาบางส่วนตามระดับความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ในรูปของการอิบาดะฮฺต่อพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล*

แต่ทว่าเป็นไปได้เช่นกัน คน ๆ นั้นอาจจะถูกลงโทษ โทษฐานทำผิดในนมาซของเขา เปรียบได้ดังบ่าวผู้หนึ่งเข้าไปในวังของกษัตริย์ แต่มีกำแพงกั้นระหว่างตัวเขากับเจ้าของวังดังกล่าว ทั้งที่อยู่หลังกำแพงกั้นแล้ว สถานการณ์นี้ทำให้ไม่ได้เห็นเจ้าของวัง ก็เพราะถูกปิดกั้นด้วยกำแพงแห่งอารมณ์กำหนัด หมอกพร่ามัวแห่งอารมณ์ และควันดำแห่งความเพ้อฝัน หัวใจที่มีโรค ตกอยู่ในโคลนตมแห่งอารมณ์ที่สั่งแต่ความชั่ว พวกเขาร้องหาแต่ความสุขจอมปลอมที่อยากได้นักในโลกนี้

คนประเภนนี้จะไม่นมาซเว้นแต่จะหลับตาข้างเดียว (เอาแต่ใจ) พวกเขาไม่รู้สึกสงบหรือหวาดกลัวต่อพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ในนมาซของพวกเขา พวกเขารู้สึกเสมือนหนึ่งว่าอยู่ในความทุกข์จนกว่าจะออกไปจากนมาซ เพื่อที่จะได้กลับไปมีความสุขในโลกที่เขาคลั่งไคล้

ส่วน “คนที่สอง” นมาซของเขาเปรียบได้ดังสวนดอกไม้ของหัวใจ เป็นสิ่งที่ทำให้หัวใจของเขาพึงพอใจ เป็นสวนแห่งการหยุดพักร่างกาย พวกเขามีความสุขมากที่ได้อยู่ในนั้น

นมาซของคนประเภทนี้ ทำให้เขาได้ใกล้ชิดและได้รับตำแหน่งที่มีเกียรติ ณ ที่พระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* จะได้รับผลบุญเหมือนดั่งบรรพชนมุสลิมในยุคแรกได้รับ จะได้รับผลบุญขั้นสูงสุด ตำแหน่งที่มีเกียรติและจะได้ใกล้ชิดพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ตำแหน่งนี้ย่อมยิ่งกว่าผลบุญ

เปรียบได้ดังบ่าวผู้หนึ่งได้เข้าไปในวังของกษัตริย์ กำแพงกั้นระหว่างตัวเขากับกษัตริย์ได้ถูกเปิดออกแล้ว จนกระทั่งพวกเขารู้สึกมีความสุข สงบ หัวใจ

และร่างกายของพวกเขาได้ยอมสยบต่อหน้าพระองค์

คนประเภทนี้จะอิบาดะฮฺต่อพระองค์อัลลอฮฺเสมือนหนึ่งว่าได้เห็นพระองค์ มองเห็นความยิ่งใหญ่ของพระองค์อัลลอฮฺในพจนาจของพระองค์

นมาซทำให้พระองค์อัลลอฮฺเมตตาต่อบ่าวของพระองค์

เมื่อพระองค์อัลลอฮฺทรงทดสอบบ่าวของพระองค์ ด้วยอารมณ์และจิตใจซึ่งสั่งแต่ความชั่ว หรือด้วยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ หรือด้วยการยั่วยวนของมารร้ายชัยฏอนด้วย ซึ่งเป็นเหตุให้ความศรัทธาของเขาที่มีต่อพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* หายหรือบกพร่อง ดังนั้น ด้วยความเมตตาของพระองค์อัลลอฮฺ ผู้ทรงพิชิตโดยเด็ดขาด ผู้ทรงเมตตา จึงบัญชาให้นมาซเพื่อทดแทนสิ่งที่หายไปนั่นจากบ่าวของพระองค์ คืนสิ่งนั้นให้แก่เขาไปและทำให้ความศรัทธาของเขากลับคืนมาใหม่ พระองค์อัลลอฮฺทรงสร้างเวลาระหว่างเวลานมาซสองเวลาอย่างมีเหตุผล นั่นคือ เมื่อเข้าเวลานมาซแล้วบ่าวจะได้ปรับตัวและลบล้างบาปที่ทำไป

นมาซนั้นเหมือนดั่ง ‘งานเลี้ยงรับรอง’ ซึ่งพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ทรงจัดเลี้ยงอาหารแก่บ่าวของพระองค์ ในงานเลี้ยงนั้นมีอาหารเครื่องดื่มมากมาย พระองค์อัลลอฮฺทรงเชิญบ่าวทุกคนวันละ 5 เวลา

อาหาร เครื่องดื่ม อร่อย แต่ละอย่างมีประโยชน์ มีคุณค่าทางโภชนาการและทำให้บ่าวที่ได้รับเชิญในงานมีความสุข ซึ่งจะไม่พบในงานเลี้ยงอื่น เพื่อจะได้รู้สึกถึงรสชาติแห่งการเคารพภักดีที่สมบูรณ์แบบ และพระองค์อัลลอฮฺทรงให้บ่าวมีเกียรติมากมาย

ท่าเคลื่อนไหวแต่ละท่าของบ่าวในนมาซจะลบล้างความผิดแต่ละอย่าง พระองค์อัลลอฮฺทรงสร้างแสง พลังในหัวใจและร่างกายของเขา ตลอดจนผลบุญเมื่อถึงวันที่จะได้พบกับพระองค์

หลังจากนั้น บ่าวได้ก้าวออกมาจากงานหลังมีความสุขสำราญแล้ว

ในงานดังกล่าว มีการมอบเครื่องแต่งกายและความมั่งคั่งแก่เขา เพราะก่อนจะมา หัวใจของบ่าวต้องประสบความอดอยาก ขาดแคลน ขัดสน ขาดอาหาร เครื่องดื่ม และเครื่องแต่งกาย ตลอดจนสุขภาพไม่ดี เช่นนี้แล้ว เมื่อจะก้าวออกมาจากงาน เขาจึงได้รับอาหาร เครื่องดื่มและเครื่องแต่งกาย ตลอดจนทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ต้องการ

สำหรับหัวใจนมาซเหมือนดั่งสายฝนที่ตกลงไปยังแผ่นดิน

เมื่อความแห้งแล้งมีผลกระทบถึงจิตใจคนทุกครั้ง งานเลี้ยงดังกล่าวก็เข้ามาฟื้นฟูทุกครั้ง (อุปมาถึงการนมาซ 5 เวลา) คือความเมตตาของพระองค์อัลลอฮฺต่อผู้เป็นบ่าว ผู้เป็นบ่าวได้ขอต่อพระผู้อภิบาลโปรดประทานน้ำแห่งฟากฟ้าซึ่งเป็นฝนตกลงมาที่หัวใจและโปรดช่วยดับความกระหายของเขา ตลอดจนขอได้โปรดประทานน้ำแห่งความเมตตาของพระองค์เพื่อพืชผลแห่งการศรัทธา ต้นไม้และผลของมันซึ่งเจริญเติบโตขึ้นมาได้ด้วยความเมตตาจะได้ไม่ตาย เพราะความแห้งแล้ง และรากพืชผล (ความศรัทธา) จะได้ไม่ถูกดึงออกจากในหัวใจและจิตใจของผู้เป็นบ่าว

หัวใจของพวกเราหวังว่าน้ำและฝนจะตกลงมาและจะเป็นเช่นนี้เสมอร้องทุกข์ต่อพระผู้อภิบาลเกี่ยวกับความขาดแคลน ความอดอยาก ตลอดจนความกระหายต่อความเมตตาและความดีของพระองค์ ผู้เป็นบ่าวจะอยู่ในสภาพนี้ตลอดชีวิตของพวกเขา

ความเพิกเฉยในหัวใจของมนุษย์นั้น เหมือนดั่งฤดูความอดอยากและความแห้งแล้ง แต่ตราบใดที่หัวใจยังรำลึกถึงพระองค์อัลลอฮฺเสมอและแสวงหาความใกล้ชิดต่อพระองค์ ความเมตตาจะถูกประทานลงมาให้เขาเสมือนหนึ่งว่าฝนตกลงไปยังแผ่นดิน

เมื่อมนุษย์นั้นเพิกเฉย เขาจะเผชิญกับความอดอยากมากน้อยขึ้นอยู่กับความเพิกเฉยของพวกเขา หากความเพิกเฉยที่ผ่านมาได้ครอบงำเขา พื้นดินแห่งหัวใจของเขาก็จะต้องตาย พื้นดินจะโล่งเตียนและแห้งแล้ง ในเวลาเดียวกันไฟแห่งอารมณ์กำหนัดที่สั่งแต่ความชั่วจะครอบงำเขาจากทุกทิศ ดังถูกคลื่นลม

ร้อนถาโถมจู่โจม

และเมื่อไรฝนแห่งความเมตตาโปรยปรายลงมาสู่พื้นดินจนเปียกปอน พื้นดินแห่งหัวใจนั่นก็จะถูกฟื้นฟูและกลับมาอุดมสมบูรณ์ พืชต้นไม้ชนิดต่าง ๆ ที่จับคู่กันอย่างสวยงามก็จะเจริญเติบโต ในทางตรงกันข้าม ถ้าเขาประสบกับความอดอยากและความแห้งแล้ง (พึงทราบเถิดว่า หัวใจนั้นคล้ายกับต้นไม้ซึ่งความชื่นความนุ่มและผลของมันต่างพึ่งพาอาศัยน้ำ) เมื่อต้นไม้นั้นมิได้รับน้ำ รากและกิ่งของมันก็จะแห้งผาก ไม่ออกผลกระทั่งกิ่งก้านและลำต้นจะแห้งและก็จะไร้ความชื้น ถ้าท่านพยายามดึงกิ่งก้านของต้นไม้นั่น กิ่งก้านของมันจะไม่คดงอมาหาท่าน แต่มันจะหัก เจ้าของสวนที่ฉลาดจะโค่นต้นไม้ต้นนั้นเสียและเอาลำต้นกิ่งก้านของมันมาทำเป็นไม้ฟืน

ดังที่กล่าวมานี้ คือสภาพหัวใจของมนุษย์ที่แห้งแล้งและว่างเปล่าจากการมองคุณค่าของเตาฮีด ไม่มอบความเป็นหนึ่งแก่พระองค์ มิได้มอบความรักและรู้จักพระองค์อัลลอฮฺ มิได้รำลึกถึงและวิงวอนขอต่อพระองค์ อุณหภูมิความร้อนในจิตใจและไฟแห่งอารมณ์ที่สั่งแต่ความชั่วจะครอบงำพวกเขา เข้าไปยับยั้งร่างกายเพื่อการยอมจำนน (ในนมาซ) จนกิ่งก้านและลำต้นไม่สามารถทำอะไรได้อีกเว้นแต่จะถูกไฟกัดกินเข้าไป

พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ตรัสว่า

﴿... فَوَيْلٌ لِّلْقَٰسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ٢٢﴾

“... ดังนั้นความวิบัติจงประสบแด่ผู้ที่หัวใจของพวกเขาแข็งกระด้างต่อการรำลึกถึงอัลลอฮฺ ชนเหล่านี้อยู่ในการหลงผิดอันชัดแจ้ง” (39 : 22)

เมื่อหัวใจถูกสายฝนแห่งความเมตตาตกลงมาอย่างต่อเนื่อง กิ่งก้านทั้งหลายก็จะอ่อนและเปียก ถ้าท่านกดมันให้ต่ำลงมันก็จะคดงอลงมาตามที่ท่านต้องการ เข้ามาใกล้ ๆ ท่านอย่างนุ่มนวลและสงบ ท่านจะเด็ดเก็บผลของการเคารพภักดีที่ห้อยอยู่ที่กิ่งก้านต่าง ๆ ของมัน เพราะความชื้นและความอุดม

สมบูรณ์ของหัวใจ

ความศรัทธานั้น ทำงานอย่างได้ผลในหัวใจและร่างกายทุกส่วน หากหัวใจแห้งผาก กิ่งก้านต่าง ๆ จะไม่ช่วยให้เกิดการงานที่ดีต่าง ๆ ขึ้นมา เพราะความศรัทธาในหัวใจและในชีวิตของเขาได้ถูกดึงออกไปแล้ว จนกระทั่งความศรัทธาจะไม่สามารถแพร่กระจายไปยังร่างกายทุกส่วนได้อีกเพื่อเก็บภาคผลของการเคารพภักดีของเขา

อวัยวะร่างกายทุกส่วนของบ่าวผู้หนึ่งจะแสดงความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง รวมไปถึงการเคารพภักดี และร่างกายนั้นถูกสร้างมาเพื่อเป้าหมายดังกล่าวเท่านั้น

การจำแนกผู้คนตามการใช้ร่างกายของเขาอย่างมีประสิทธิภาพ

เรื่องนี้มนุษย์ถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มแรก : ผู้ที่ใช้ร่างกายของเขาอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเป้าหมายของการสร้างเขามา

นี่คือผู้ที่ซื้อขายกับพระองค์อัลลอฮฺ เขาได้กำไรไปก้อนโต เขาขายตัวเองเพื่อพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ด้วยผลกำไรของการขายที่ได้รับมากมาย

นมาซนั้นคือสิ่งจำเป็นต้องทำ คือการทำให้ร่างกายทุกส่วนมีประสิทธิภาพในการจงรักภักดี รวมไปถึงหัวใจในนมาซ

เหมือนดั่งผู้ที่ได้รับที่ดินแปลงใหญ่เพื่อทำการเพาะปลูก เขาได้รับปัจจัยการผลิตเป็นเครื่องมือการเกษตร เมล็ดพันธุ์ รวมทั้งมีน้ำใช้อย่างพอเพียงด้วย เขาจัดการไถหว่านที่ดินแปลงนั้นเพื่อเพาะปลูกต้นไม้ พืชต่าง ๆ

คนคนนั้นไม่เคยปล่อยที่ดินแปลงนั้นไปโดยเปล่าประโยชน์ เขาเตรียมยาปราบวัชพืชและดูแลทุกวันเพื่อปรับปรุงพันธ์ต้นไม้ต่าง ๆ ที่เสียหาย ต้นที่แห้งเฉาเขาพยายามปลูกใหม่อีกครั้ง ตัดเล็มกิ่งหรือใบที่แห้ง ตัดหนามของมัน หลังจากเก็บเกี่ยว เขาก็จัดการผลกำไรที่ได้เพื่อเป็นทุน เพื่อพัฒนาและเพื่อความอุดมสมบูรณ์สำหรับสวนของเขา

นี่แหละคือการอุปมากับคนที่ตื่นตัวอยู่เสมอและเข้าใจหรือตระหนักถึงเป้าหมายหลักที่พวกเขาถูกสร้างมา เมื่อเคลื่อนไหว อยู่นิ่ง ๆ ยืนหรือนั่ง กิน ดื่ม นอน สวมเสื้อผ้า จะพูดหรือเป็นใบ้ ทั้งหมดต้องเกิดผลบุญ มิใช่ได้บาป เขารำลึกถึงพระองค์อัลลอฮฺ เคารพภักดีและใกล้ชิดต่อพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา*

กลุ่มที่สอง : คนที่ไม่ใช้ร่างกายของตัวเองอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการสร้างเขามา

นี่แหละตัวอย่างของคนที่ความพยายามของเขาไม่มีความหมายอะไรเลย เป็นการค้าที่ขาดทุน พลาดโอกาสที่จะได้รับความพึงพอพระทัยและผลบุญทวีคูณจากพระผู้อภิบาลของเขา *อัซซะวาญัล* มิหนำซ้ำพระองค์อัลลอฮฺทรงกริ้วและจะจัดการลงโทษอย่างเจ็บปวด

เหมือนดั่งคนที่ได้ที่ดินแปลงหนึ่ง แต่ทว่ากลับปล่อยให้เป็นที่อยู่ของสัตว์ดุร้ายหรือแมลงมากมาย เป็นที่ทิ้งซากศพและขยะ แหล่งซ่องสุมของโรคและหัวขโมย เขาใช้เครื่องมือทั้งหมดที่ได้รับ เพื่อเพาะเชื้อและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ที่แปลงนั้น เพื่อทำให้เป็นสวนชุบชีวิตพวกคนชั่วและชอบสร้างความเสียหาย

นี่คือการอุปมากับคนที่ทรยศและทำความชั่วร้าย เมื่อลงมือกระทำสิ่งใดเขาจะได้แต่บาปเท่านั้น มิใช่ผลบุญและจะถูกเหวี่ยงออกไปให้ไกลและจะตกอยู่ในความขาดทุน

เขาจะประพฤติตัวเช่นนี้เสมอ ทรยศและอยุติธรรม ทั้ง ๆ ที่สิ่งที่พระองค์อัลลอฮฺประทานแก่เขานั้น ไม่ใช่เป็นเครื่องมือเพื่อการขัดขืนต่อพระองค์ คนคนนี้ได้กระทำความชั่ว ละเมิดและทรยศต่อพระองค์อัลลอฮฺในความโปรดปรานที่พระองค์ประทานให้แก่เขา เขาจะต้องถูกพระองค์อัลลอฮฺลงโทษ เพราะไม่ใช้ความโปรดปรานที่ได้รับเพื่อการเคารพภักดีต่อพระองค์

กลุ่มที่สาม : คนที่ไม่ใช้ร่างกายของตัวเองอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ทำหน้าที่ของตัวเอง นี่คือคนที่ไม่ปฏิบัติตาม ไม่ประกอบการงานใด ๆ

คนคนนี้จะขาดทุนครั้งใหญ่เช่นเดียวกัน เพราะบ่าวผู้หนึ่งถูกสร้างมาเพื่อการสักการะและเคารพภักดีต่อพระผู้อภิบาลของเขาเท่านั้น มิใช่อยู่อย่างเกียจคร้าน ผู้ที่พระองค์อัลลอฮฺทรงเกลียดที่สุด คือ คนที่ไม่ทำงาน เขาไม่ทำงานเพื่อโลกนี้และไม่ทำงานเพื่อโลกหน้าด้วย คนประเภทนี้เป็นภาระสำหรับโลกนี้และศาสนา

เหมือนดั่งคนที่ปล่อยที่ดินรกร้าง ปล่อยน้ำระเหยกลางทุ่งที่แห้งแล้ง ในไม่ช้าจะกลายเป็นคนที่อัปยศและต้องเสียใจ

นี่คือการอุปมาถึงพวกที่ไม่เอาใจใส่ เมื่อกระทำสิ่งใดเขาก็จะทำด้วยความสะเพร่า ความเกียจคร้านและประมาท เถลไถล เลินเล่อและอารมณ์ใฝ่ต่ำ เอาแต่ใจตัวเอง ไม่คิดจะหาความพึงพอพระทัยของพระองค์อัลลอฮฺและใกล้ชิดต่อพระองค์ คนคนนี้ย่อมขาดทุนชัดเจน เพราะเสียเวลาในชีวิตไปกับสิ่งที่ไม่มีค่า จนกระทั่งเสียโอกาสที่จะได้รับกำไรที่ยิ่งใหญ่

พระองค์อัลลอฮฺทรงเชิญชวนปวงบ่าวของพระองค์ ผู้ที่ศรัทธาและให้ความเป็นหนึ่งแก่พระองค์เพื่อนมาซ 5 เวลา เป็นความเมตตาของพระองค์ที่มีต่อพวกเขา ในการทำอิบาดะฮฺที่ยิ่งใหญ่นี้ พระองค์อัลลอฮฺทรงเตรียมรูปแบบการอิบาดะฮฺต่าง ๆ ไว้ เพื่อที่บ่าวจะได้รับการตอบแทนความดีและรางวัลจากพระองค์ จากทุก ๆ ถ้อยคำ การกระทำ ท่าเคลื่อนไหวและอยู่นิ่ง ๆ

ความลับของนมาซและการอุปมา

ความลับและแก่นของนมาซคือ การนำหัวใจไปหาพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* แสดงหัวใจและร่างกายทั้งหมดต่อหน้าพระองค์ หากบ่าวไม่ได้เอาหัวใจมาด้วยและวุ่นอยู่กับเรื่องราวในโลกนี้ ตลอดจนเสียงกระซิบที่จะทำให้เขาประมาท เลินเล่อ เปรียบได้ดังผู้เป็นบ่าวที่อยากเข้าเฝ้ากษัตริย์เพื่อขออภัยโทษจากความผิด ความเห็นต่างทั้งหลาย หวังในความกรุณา ความเมตตาของพระองค์ ขออาหารทางใจเพื่อบำรุงหัวใจให้เข็มแข็งเพื่อการรับใช้

แต่เมื่อมาถึงประตูวังของกษัตริย์และไม่มีอะไรต้องทำอีกนอกจากวอนขอต่อกษัตริย์ ผู้เป็นบ่าวกลับวอกแวกไปทางอื่นจากกษัตริย์ ใบหน้าของเขาส่ายไปมาซ้ายและขวาหรือหันหลังให้ ไม่สนใจกษัตริย์และวุ่นอยู่กับสิ่งที่กษัตริย์ทรงเกลียดที่สุด บ่าวผู้นั้นดูหมิ่นต่อกษัตริย์และเห็นสิ่งอื่นสำคัญกว่า เขานำหัวใจและใบหน้าของเขาไปหาสิ่งอื่นและทุ่มเทหัวใจให้สิ่งอื่นจากกษัตริย์

ในเวลาเดียวกัน บ่าวส่งคนและผู้ช่วยของเขาเพื่อเคารพภักดีต่อกษัตริย์และส่งคนไปเพื่อขออภัยโทษต่อกษัตริย์ในความผิดและความสะเพร่าต่าง ๆ เวลานั้น กษัตริย์ทรงทราบสิ่งที่บ่าวทำและเข้าใจสภาพของเขา ด้วยความกรุณาความดีที่กว้างใหญ่ของผู้เป็นกษัตริย์ ทรงตีกลับ (ไม่รับรอง) ความพยายามของคนและผู้ช่วยของบ่าว สุดท้ายบ่าวก็ได้รับความเมตตาและความดีจากกษัตริย์

ทุกคนจะได้รับส่วนแบ่งตามผลงานของพวกเขาแต่ละคน พวกที่มีส่วนร่วมในสงครามจะได้รับส่วนแบ่งก้อนใหญ่จากทรัพย์สินที่ยึดได้จากสงครามหากเทียบกับพวกที่ไม่มีส่วน (ผลงาน) จะได้รับเพียงเล็กน้อย

พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ตรัสว่า

﴿ وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُواْۖ وَلِيُوَفِّيَهُمۡ أَعۡمَٰلَهُمۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ١٩ ﴾

“และสำหรับทุกกลุ่มย่อมมีลำดับชั้นตามที่พวกเขาได้กระทำไว้และพระองค์จะทรงตอบแทนพวกเขาอย่างครบถ้วนตามผลงานของพวกเขา โดยที่พวกเขาจะไม่ถูกอยุติธรรม” (46 : 19)

พระองค์อัลลอฮฺทรงสร้างมนุษย์เพื่อจะได้เห็นความสำคัญในตัวมนุษย์ มนุษย์ถูกสร้างขึ้นมาในรูปร่างที่ดีที่สุดและนั่นแหละสิ่งที่พิเศษสุดสำหรับเขา และพระองค์ทรงสร้างทุกสิ่ง เพื่อจะได้เห็นความสำคัญของมนุษย์ด้วย พระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ทรงทำให้นมาซเป็นสื่อกลางเพื่อจะได้ใกล้ชิดต่อพระองค์ ในนมาซมนุษย์จะได้ร้องทุกข์ต่อพระองค์ นมาซเป็นสื่อกลางสำหรับการมอบความรักและสานความใกล้ชิดกับพระองค์

ความไม่ใส่ใจของมนุษย์ระหว่างเวลานมาซ 2 เวลา

ระหว่างเวลานมาซ 2 เวลา มนุษย์มักจะไม่ใส่ใจ (เพราะ) ลุ่มหลงโลกนี้จนหน้ามืดตามัว หันหลัง ขัดแย้งและทำบาปมากมาย ทั้งหมดนี้ทำให้ตัวเองออกห่างจากองค์อภิบาลของพวกเขา เบี่ยงเบนจากการได้ใกล้ชิดต่อพระองค์และความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงเหมือนดั่งของแปลก

เมื่อบ่าวไม่ได้ใส่ใจ เขาจะรู้สึกเสมือนหนึ่งว่าไม่ได้เป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงอีกต่อไป และเป็นไปได้เขาจงใจยั่วศัตรู จนถูกจับกุมคุมขังอยู่ในห้องขังแห่งอารมณ์ใฝ่ต่ำเสียเอง

ความคับแคบ ความกังวล ความวิตก ความเศร้าและความเสียใจนั่นแหละผลที่เขาเก็บเกี่ยวได้และไม่ทราบสาเหตุ !

ด้วยความเมตตาของพระองค์อัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงรักใคร่ จึงกำหนดรูปแบบความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ซึ่งมีลักษณะครอบคลุม ด้วยฐานและกิจกรรมความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงต่าง ๆ ตามสภาพความพร้อมของบ่าวและความต้องการของเขาต่อทุกความดีที่จะเก็บได้จากความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง

เหตุผลของการอาบน้ำนมาซ

ด้วยการอาบน้ำนมาซ บ่าวของพระองค์อัลลอฮฺจะสะอาดจากสิ่งสกปรกทั้งหลายและเข้าหาพระผู้อภิบาลของเขาในสภาพที่บริสุทธิ์และสะอาด การอาบน้ำนมาซมีความหมายปรากฏจากภายนอกและจากภายใน

ในส่วนของความหมายปรากฏจากภายนอก หมายถึง การชำระล้างร่างกายและอวัยวะที่ถูกใช้เพื่อนมาซให้สะอาด และความหมายจากภายในหมายถึง การชำระล้างหัวใจให้สะอาดจากสิ่งสกปรกทั้งหมดด้วยการลุแก่โทษต่อพระองค์ (เตาบัต) ด้วยเหตุนี้ พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* มักจะเกี่ยวโยงกันคำว่า เตาบัตกับเฏาะฮาเราะฮฺ (การทำความสะอาด)

ดังที่พระองค์ ตรัสว่า

﴿ ... إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلۡمُتَطَهِّرِينَ ٢٢٢ ﴾

"...แท้จริง อัลลอฮฺทรงชอบบรรดาผู้สำนึกผิด กลับเนื้อกลับตัวและทรงชอบบรรดาผู้ที่ทำตนให้สะอาด" (2 : 222)

หลังอาบน้ำนมาซเสร็จแล้ว ท่านรอซู้ลุลลอฮ์สั่งให้ประชาชาติของท่านกล่าวปฏิญาณ (ชะฮาดะฮ์) ต่อจากนั้นวิงวอนขอว่า

((اللَّهُمَّ اجْعَلْنِيْ مِنَ التَّوَّابِيْنَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِيْنَ.))

“โอ้อัลลอฮฺ ขอได้โปรดให้ฉันเป็นคนหนึ่งจากบรรดาผู้ที่กลับเนื้อกลับตัว และได้โปรดให้ฉันเป็นคนหนึ่งจากบรรดา (ผู้ที่รัก) ความสะอาด” [5]

มีรายงานจากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ *ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ* ซึ่งกล่าวว่า ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ได้กล่าวว่า

((إِذَاتَوَضَّأَالْعَبْدُالْمُسْلِمُ (أَوْالْمُؤْمِنُ) فَغَسَلَ وَجْهَهُ خَرَجَ مِنْ وَجْهِهِ كُلُّ خَطِيئَةٍ نَظَرَ إِلَيْهَا بِعَيْنَيْهِ مَعَ الْمَاءِ (أَوْ مَعَ آخِرِ قَطْرِالْمَاءِ) فَإِذَا غَسَلَ يَدَيْهِ خَرَجَ مِنْ يَدَيْهِ كُلُّ خَطِيئَةٍ كَانَ بَطَشَتْهَا يَدَاهُ مَعَ الْمَاءِ(أَوْمَعَ آخِرِ قَطْرِالْمَاءِ) فَإِذَا غَسَلَ رِجْلَيْهِ خَرَجَتْ كُلُّ خَطِيئَةٍ مَشَتْهَا رِجْلَاهُ مَعَ الْمَاءِ (أَوْمَعَ آخِرِقَطْرِالْمَاءِ) حَتَّى يَخْرُجَ نَقِيًّا مِنَ الذُّنُوبِ.))

“เมื่อบ่าวมุสลิม (หรือมุอฺมิน) คนหนึ่งอาบน้ำนมาซ แล้วเมื่อล้างใบหน้าของเขา บาปทั้งหมดที่เขาทำด้วยตาของเขาทั้งสองก็จะออกไปจากใบหน้าของเขาพร้อมกับน้ำที่ล้าง (หรือหยดน้ำสุดท้าย) เมื่อเขาล้างมือของเขา ความผิดทั้งหมดที่มือของเขาทั้งสองได้ทำก็จะออกไปจากมือของเขา พร้อมกับน้ำที่ล้าง (หรือหยดน้ำสุดท้าย) เมื่อเขาล้างเท้าทั้งสองข้างของเขา ความผิดทั้งหมดที่เท้าทั้งสองข้างของเขาได้ทำก็จะออกไป พร้อมกับน้ำที่ล้าง (หรือหยดน้ำสุดท้าย) จนในที่สุดเขาออกไปจากการอาบน้ำนมาซในสภาพที่สะอาดจากบาปทั้งหมด” (บันทึกโดย ท่านมุสลิม ในหนังสือ *เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 244)

ด้วยการอาบน้ำนมาซ บ่าวคนหนึ่งได้ทำให้ขั้นตอนความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงสมบูรณ์และทำให้ตนเองสะอาดทั้งที่เห็นชัดภายนอกและซ่อนเร้นอยู่ภายใน เพราะด้วยการกล่าวปฏิญาณ (ชะฮาดะฮ์) แปลว่า เขาสะอาด

---

[5] บันทึกโดย ท่านอัต-ติรฺมีซีย์ ในหนังสือ *สุนันของท่าน* หะดีษที่ 55 ท่านอัล-อัลบานีย์ ได้กล่าวรับรองว่า หะดีษนี้ เศาะเหี๊ยะฮ์

บริสุทธิ์จากการตั้งภาคีต่อพระองค์แล้ว ด้วยการลุแก่โทษต่อพระองค์ เขาสะอาดบริสุทธิ์จากบาปทั้งหมดแล้ว และด้วยน้ำ เขาสะอาดจากสิ่งสกปรกที่ติดอยู่ตามร่างกาย ดังนั้น ผู้เป็นบ่าวได้ทำความสะอาดตัวเองอย่างสมบูรณ์แล้วก่อนการยืนต่อหน้าพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* และหลังจากสะอาดทั้งภายนอกภายในจึงได้รับอนุญาตเพื่อเข้าพบพระองค์และยืนต่อหน้าพระองค์

การปรากฏตัวของผู้เป็นบ่าวที่บ้านของพระองค์ แปลว่า เขาบริสุทธิ์จากพฤติกรรมการขัดขืนต่อพระองค์แล้วและที่มัสญิดนี่เองผู้เป็นบ่าวได้ตระหนักถึงความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง นั่นคือเหตุผล ทำไมการไปมัสญิดจึงทำให้นมาซฟัรฺฎูสมบูรณ์ ตามความเห็นของนักวิชาการบางส่วนและมุสตะหับ (สนับสนุนให้ทำ) ตามความเห็นของนักวิชาการท่านอื่น ๆ

บ่าวที่ละเลย เพิกเฉยจากการรำลึกถึงพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* เปรียบได้ดังบ่าวที่หนีจากนายของเขา หัวใจและร่างกายของเขาไม่ทำงานและหันหลังจากการรับใช้นายของตัวเอง ซึ่งนั่นคือหน้าที่สำคัญในฐานะบ่าว

เมื่อบ่าวกลับมาหานายของเขา แปลว่า เขากลับมาจากการหลบหนีแล้ว ตอนที่ยืนต่อหน้านายด้วยความจำนนและต่ำต้อย แปลว่า เขากลับมาสานสัมพันธ์กับนายของเขาแล้วและหวังว่านายของเขาจะเมตตา หลังจากที่เขาหันหลังไปจากนายของเขา

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ในตักบีร่อตุลเอี๊ยะฮฺรอม

เมื่อใดที่บ่าวนมาซ เขาถูกสั่งใช้ให้หันหน้าไปทางกิบลัต บ้านของพระองค์อัลลอฮฺอันบริสุทธิ์ เขาหันไปหาพระองค์อัลลอฮฺด้วยหัวใจ ไม่ส่ายไปมาจากพระองค์ แล้วเขาก็ยืนต่อหน้าพระองค์ในฐานะบ่าวผู้ต่ำต้อย ยอมจำนน แสดงความต้องการและหวังความเมตตาจากนายของเขา

เขายกมือทั้งสองข้างของเขา มอบมายและก้มศีรษะ หัวใจของเขาสงบนิ่ง เขาลดสายตาลงต่ำ จิตใจของเขาไม่วอกแวกไปทางอื่นจากพระองค์ ตาของเขาไม่กลิ้งกลอกไปซ้ายหรือขวา จิตใจและร่างกายทั้งหมดทั้งปวงรวมจุดสนใจไปที่พระองค์ *อัลลอฮุอัคบัรฺ* เขากล่าวตักบีรฺ เขาสรรเสริญต่อพระผู้อภิบาลของเขาผู้ทรงยิ่งใหญ่ คำที่อยู่ในหัวใจของเขาสัมพันธ์กับคำที่พูดออกมาด้วยลิ้นของเขาขณะที่ตักบีรฺ

ถ้าหัวใจของเขามั่วคิดถึงสิ่งอื่นจากพระองค์อัลลอฮฺ แปลว่า อะไรก็ตามที่เขาคิดย่อมสำคัญและยิ่งใหญ่กว่าพระองค์อัลลอฮฺ ตักบีรฺของเขาเป็นเพียงคำที่พูดออกมาด้วยลิ้นเท่านั้น ทว่าหัวใจของเขามิได้พูดออกมา !

การกล่าวตักบีรฺเป็นการปลดเครื่องแต่งกายอันเย่อหยิ่งของเขาซึ่งไม่ลงรอยกับหลักความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ยับยั้งหัวใจของเขาหันเหต่อสิ่งอื่นจากพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา*

เมื่อพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ทรงอยู่กับบ่าว พร้อม ๆ กับในหัวใจของเขาพบสิ่งอื่นที่ยิ่งใหญ่กว่าทุกสิ่ง หัวใจของเขาก็จะถูกยับยั้งโดยสัจธรรมของคำว่า *‘อัลลอฮุอัคบัรฺ* อัลลอฮฺทรงยิ่งใหญ่ที่สุด !’

คำตักบีรฺจะทำให้ปลอดภัยจากโรคสองชนิดดังกล่าว[6] นั่นคือโรคที่เป็นกำแพงกั้นใหญ่ระหว่างเขากับพระองค์อัลลอฮฺ คำตักบีรฺมีความหมายว่า พระองค์อัลลอฮฺทรงยิ่งใหญ่ที่สุดเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง ผู้ทรงประเสริฐยิ่ง ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงพิชิตโดยเด็ดขาด ผู้ทรงพลานุภาพ ผู้ทรงรอบรู้และปรีชาญาณ

---

[6] หมายถึง การเย่อหยิ่งและหันเหหัวใจต่อสิ่งอื่นจากพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล*

การอ่านดุอาอฺอิฟติตาฮฺ

ท่านหญิงอาอิชะฮ์ *ร่อฎิยัลลอฮุอันฮา* ได้รายงานว่า ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* เริ่มนมาซด้วยการอ่าน

((سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَاإِلَهَ غَيْرُكَ.))

“มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ โอ้ อัลลอฮฺ การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระองค์เท่านั้น พระนามของพระองค์ทรงบริสุทธิ์ยิ่ง ความเกรียงไกรของพระองค์ทรงสูงส่งยิ่ง ไม่มีพระผู้ถูกกราบไหว้ที่คู่ควรได้รับการเคารพสักการะอื่นนอกจากพระองค์”[7]

เมื่อบ่าวกล่าวว่า سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ *“มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ โอ้ อัลลอฮฺ การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระองค์เท่านั้น”* แปลว่า เขาได้กล่าวว่าพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ทรงบริสุทธิ์จากคุณลักษณะแห่งความบกพร่องน่าเกลียดทั้งปวง เขาสรรเสริญพระผู้อภิบาลของเขาด้วยการสรรเสริญที่เหมาะสม

[7] บันทึกโดย ท่านอบู ดาวูด ในหนังสือ *สุนันของท่าน* หะดีษที่ 776, ท่านอัต-ติรฺมีซีย์ ในหนังสือ *สุนันของท่าน* หะดีษที่ 243, ท่านอิบนุมาญะฮ์ ในหนังสือ *สุนันของท่าน* หะดีษที่ 804, ท่านอัล-อัลบานีย์ ได้กล่าวว่า หะดีษนี้ เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์. ดุอาอฺอิฟติตาฮฺที่มาจากท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* มีอยู่หลายสำนวน ดู หนังสือ *ศิฟะตุเศาะลาตินนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม มินตักบีรฺอิลาตัสลิมกะอันนากาตะรอฮา* ของท่านอัล-อัลบานีย์ หน้า 91-95

กับพระองค์

ด้วยการกล่าวเช่นนั้น เท่ากับเขาได้ออกจากความสะเพร่า เถลไถลแล้ว ซึ่งเป็นกำแพงกั้นระหว่างผู้เป็นบ่าวกับพระผู้อภิบาลของเขา *อัซซะวาญัล* เขาแสดงความเคารพและสรรเสริญต่อพระผู้อภิบาลของเขาด้วย นั่นแหละคำที่สะท้อนความเคารพที่ผู้เป็นบ่าวกล่าวเมื่อต้องการแสดงตัวและพูดกับกษัตริย์ เพื่อยกย่องสรรเสริญต่อพระองค์และขอสิ่งที่เขาต้องการ

การสรรเสริญนี่ คือมารยาทของความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยเหลือบ่าวเมื่ออยู่ต่อหน้าพระองค์ จะได้รับความพึงพอพระทัยของพระองค์และเป็นเหตุให้การวิงวอนขอและสิ่งที่เขาต้องการทั้งปวงได้รับการตอบรับ

สภาพของบ่าวขณะที่วอนขอ
ความคุ้มครองต่อพระองค์อัลลอฮฺ

ก่อนที่จะอ่านอัลกุรอาน ซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺและซูเราะฮฺอื่นในนมาซ บ่าวผู้หนึ่งจะต้องอ่าน *อิสติอาซะฮฺ* ก่อน (ขอความคุ้มครองต่อพระองค์อัลลอฮฺ) เพราะเวลานั้น ชัยฏอนจะยุแหย่ การตักเตือนบ่าวเวลานั้นจึงประเสริฐที่สุดและมีประโยชน์ที่สุดทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า

เวลานั้น มารร้ายชัยฏอนจะมีกำลังใจมากเพื่อเปลี่ยนเป้าหมายบ่าวคนหนึ่งไปจากการร้องทุกข์ต่อพระผู้อภิบาลของเขา ศัตรูตัวนี้พยายามที่จะตัดขาดความมีสมาธิของร่างกายและหัวใจของบ่าว ถ้าแผนตัดขาดและทำลายนมาซของมารร้ายชัยฏอน ด้วยการทำท่าเคลื่อนไหวในนมาซด้วยร่างกายสับสนล้มเหลวได้ มารร้ายชัยฏอนก็จะตัดขาดและทำลายความมีสมาธิของหัวใจด้วยการกระซิบ ซึ่งจะเปลี่ยนเป้าหมายหัวใจไปจากพระองค์ บ่าวจะไม่สามารถแสดงความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงได้สมบูรณ์ต่อหน้าพระผู้อภิบาลของเขา หัวใจของเขาจะไม่มีกำลังใจและไม่สามารถเข้าใจโองการต่าง ๆ ของพระองค์อัลลอฮ ด้วย ซึ่งถือเป็นรากแก้วของการมีชีวิตอยู่ของหัวใจ ตลอดจนความสุขและความสำเร็จ

และเวลานั้น มารร้ายชัยฏอนมีความทะเยอทะยานสูงมากเพื่อที่จะเปลี่ยนเป้าหมายหัวใจของผู้เป็นบ่าวที่กำลังอยู่ต่อหน้าพระองค์ จนกระทั่งเขาได้ละเลยในการทำความเข้าใจนัยจากโองการต่าง ๆ ของอัลกุรอานที่เขาได้อ่าน ขณะที่พระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ทรงทราบดีถึงความแน่วแน่จากศัตรูของมนุษย์ในการที่จะยุแหย่บ่าวคนหนึ่งในนมาซของเขา เวลาเดียวกัน บ่าวผู้นั้นก็

อ่อนแอมากเพื่อที่จะเผชิญหน้ากับมัน ดังนั้น พระองค์อัลลอฮฺจึงรับสั่งให้เขาขอความคุ้มครอง ตลอดจนขอความช่วยเหลือต่อพระองค์เพื่อยับยั้งการยั่วยวนของมัน การอ่าน *อิสติอาซะฮฺ* เพื่อต่อสู้และกันมันออกไปถือว่าพอแล้วสำหรับเขา เสมือนหนึ่งว่าพระองค์อัลลอฮฺทรงบอกกับบ่าวของพระองค์ผู้นั้นว่า *"*สูเจ้าไม่มีพลังที่จะต่อสู้กับศัตรูของเจ้าตัวนี้ดอก ดังนั้น จงขอความคุ้มครองและขอความช่วยเหลือต่อข้า แน่นอน ข้าจะคุ้มครองและหลบหลีกเจ้าให้พ้นจากศัตรูตัวนั้น! *"*

ท่านชัยคุลอิสลามอิบนุ ตัยมิยะฮฺ *รอฮิมาฮุลลอฮ์* กล่าวไว้ถูกต้องว่า *"*เมื่อถูกสุนัขไล่ต้อนสัตว์มาทำร้าย อย่าไปสู้มัน แต่ให้ขอความช่วยเหลือจากคนเลี้ยงสัตว์ มันง่ายที่เขาจะพาท่านหลบหนี *"*

ถ้ามนุษย์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์อัลลอฮฺ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ให้พ้นจากมารร้ายชัยฏอนที่ถูกสาปแช่ง แน่นอน มารร้ายชัยฏอนจะออกห่างจากเขาจนสามารถทำให้หัวใจของเขาเข้าใจความหมายต่าง ๆ ของอัลกุรอานที่ได้อ่านสามารถเดินเข้าไปในอุทยานอันงดงาม เห็นความมหัศจรรย์มากมายที่ทำให้ประหลาดใจ จะขุดเจอทรัพย์สินของมีค่ามากมายที่ตาไม่เคยเห็น หรือหูไม่เคยได้ยินมาก่อน

ดูเหมือนว่าอุปสรรคขัดขวางทั้งหมด คืออารมณ์จิตใจที่สั่งแต่ความชั่วและมารร้ายชัยฏอน อารมณ์ของมนุษย์มักชอบฟังและตอบสนองเสียงกระซิบของมารร้ายชัยฏอน ครั้นที่มารร้ายชัยฏอนถูกขับไล่ไปให้ไกลจากชีวิตของเขามาลาอิกะฮฺก็จะเข้าใกล้เขาและทำให้เขามั่นคง ทำให้นึกถึงทุกสิ่งที่จะนำพาสู่ความสุขและความปลอดภัย

สภาพของบ่าวขณะที่อ่านอัลกุรอาน

ขณะที่ผู้เป็นบ่าวอ่านคัมภีร์อัลกุรอานอยู่นั้น แท้จริง เวลานั้นเขากำลังพูดคุยอยู่กับพระผู้อภิบาลของเขาและร้องทุกข์ต่อพระองค์ ดังนั้น จงระมัดระวังอย่าทำให้พระองค์อัลลอฮฺทรงกริ้ว !

เพราะตอนที่ผู้เป็นบ่าวพูดคุยและร้องทุกข์ต่อพระองค์ แต่ในเวลาเดียวกัน หัวใจกลับวอกแวกต่อสิ่งอื่นจากพระองค์ เรื่องนี้กลัวว่าพระองค์จะทรงกริ้ว เปรียบได้ดังชายคนหนึ่งที่ถูกกษัตริย์แห่งโลกนี้เรียกตัวเข้าเฝ้า แต่ทว่าเขากลับพูดกับกษัตริย์โดยหันหลังหรือหันซ้ายหันขวา แล้วอย่างนี้กษัตริย์จะทรงกริ้วคนแบบนี้มากแค่ไหน ?

แล้วนับประสาอะไรหากผู้ที่เราเข้าเฝ้า คือกษัตริย์ตัวจริง ผู้ที่สร้างสากลจักรวาล ผู้ที่ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งเจ็ดและแผ่นดินก็เยี่ยงนั้น ?

สภาพของบ่าวขณะที่อ่านซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ

ขณะที่บ่าวคนหนึ่งนมาซ ขอให้หยุดอ่านสักครู่ในทุก ๆ โองการของซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ รอการตอบรับของพระผู้อภิบาลของเขา เสมือนหนึ่งว่าเขาได้ยินการตอบรับของพระผู้อภิบาลของเขาที่ว่า حَمِدَنِيْ عَبْدِي **"บ่าวของข้าได้สรรเสริญข้า"** หลังจากที่ได้อ่าน ﴿ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴾ *"การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ผู้เป็นพระเจ้าแห่งสากลโลก"*

หลังจากนั้น หลังจากที่ได้อ่าน ﴿ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴾ *"ผู้ทรงกรุณาปราณี ผู้ทรงเมตตาเสมอ"* จงหยุด เพื่อรอการตอบรับของพระผู้อภิบาลของเขาที่ว่า أَثْنَا عَلَيَّ عَبْدِيْ **"บ่าวของข้าได้สดุดีข้า"**

หลังจากที่ได้อ่าน ﴿ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴾ *"ผู้ทรงอภิสิทธิ์แห่งวันตอบแทน"* จงรอการตอบรับของพระผู้อภิบาลของเขาที่ว่า مَجَّدَنِيْ عَبْدِيْ **"บ่าวของข้าได้ยกย่องข้า"**

หลังจากที่ได้อ่าน ﴿ إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ﴾ *"เฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์เคารพอิบาดะฮฺ และเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์ขอความช่วยเหลือ"* จงรอพระผู้อภิบาลของเขาตรัสว่า هَذَا بَيْنِيْ وَبَيْنَ عَبْدِيْ وَلِعَبْدِيْ مَا سَأَلَ **"นี่ เป็นกรณีระหว่างข้ากับบ่าวของข้า สำหรับบ่าวของข้าจะได้รับตามที่เขาขอ"**

หลังอ่านโองการสุดท้ายจากซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ ﴿ ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴾

“ขอพระองค์ทรงแนะนำพวกข้าพระองค์ ซึ่งทางอันเที่ยงตรง (คือ) ทางของบรรดาผู้ที่พระองค์ได้ทรงโปรดปรานแก่พวกเขา มิใช่ทางของพวกที่ถูกกริ้วและมิใช่ทางของพวกที่หลงผิด” บ่าวคนนั้นสมควรรอพระผู้อภิบาลของเขาตอบรับว่า هَذَا لِعَبْدِيْ وَلِعَبْدِيْ مَا سَأَلَ **“นี่ สำหรับบ่าวของข้าและสำหรับบ่าวของข้าจะได้รับตามที่เขาขอ”**

ดังบันทึกหะดีษ จากการรายงานของท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ซึ่งกล่าวว่า

((سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: قَالَ اللهُ تَعَالَى: قَسَمْتُ الصَّلَاةَ بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي نِصْفَيْنِ وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ فَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ ﴿ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴾، قَالَ اللهُ تَعَالَى حَمِدَنِي عَبْدِي وَإِذَا قَالَ ﴿ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴾، قَالَ اللهُ تَعَالَى: أَثْنَى عَلَيَّ عَبْدِي، وَإِذَا قَالَ ﴿مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴾، قَالَ: مَجَّدَنِي عَبْدِي— وَقَالَ مَرَّةً: فَوَّضَ إِلَيَّ عَبْدِي— فَإِذَا قَالَ ﴿ إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ﴾، قَالَ: هَذَا بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ، فَإِذَا قَالَ ﴿ ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴾، قَالَ: هَذَا لِعَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ.))

“ฉันเคยได้ยินท่านรอซูลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวไว้ว่า “พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ตรัสว่า ‘ข้าได้แบ่งการนมาซระหว่างข้ากับบ่าวของข้าออกเป็นสองส่วนและบ่าวของข้าจะได้ตามที่ขอ’ เมื่อบ่าวกล่าวว่า *‘การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ผู้เป็นพระเจ้าแห่งสากลโลก’* พระองค์อัลลอฮฺ

ตะอาลา ก็จะตรัสว่า 'บ่าวของข้าได้สรรเสริญข้า' เมื่อบ่าวกล่าวว่า *'ผู้ทรงกรุณาปราณี ผู้ทรงเมตตาเสมอ'* พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ก็จะตรัสว่า 'บ่าวของข้าได้สดุดีข้า' เมื่อบ่าวกล่าวว่า *'ผู้ทรงอภิสิทธิ์แห่งวันตอบแทน'* พระองค์อัลลอฮฺก็จะตรัสว่า 'บ่าวของข้าได้ยกย่องข้า' — บางหะดีษรายงานมาว่า : 'บ่าวของข้ามอบหมายให้แก่ข้า' — เมื่อบ่าวกล่าวว่า *'เฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์เคารพอิบาดะฮฺ และเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์ขอความช่วยเหลือ'* พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ได้ตรัสว่า 'นี่ เป็นกรณีระหว่างข้ากับบ่าวของข้า สำหรับบ่าวของข้าจะได้รับตามที่เขาขอ' เมื่อบ่าวกล่าวว่า *'ขอพระองค์ทรงแนะนำพวกข้าพระองค์ ซึ่งทางอันเที่ยงตรง (คือ) ทางของบรรดาผู้ที่พระองค์ได้ทรงโปรดปรานแก่พวกเขา มิใช่ทางของพวกที่ถูกกริ้วและมิใช่ทางของพวกที่หลงผิด'* พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ได้ตรัสว่า 'นี่ สำหรับบ่าวของข้าและสำหรับบ่าวของข้าจะได้รับตามที่เขาขอ'" (บันทึกโดย ท่านมุสลิม หะดีษที่ 395)

ผู้ที่มีความสุขในการนมาซย่อมทราบแน่นอนว่า ไม่มีรุก่นนมาซอื่นที่จะเหมาะกว่ารุก่น *ตักบีร่อตุลเอี๊ยะฮฺรอม* และ *อ่านซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ* เหมือนดั่งไม่มีรุก่นนมาซอื่นที่จะเหมาะไปกว่ารุก่น *เอี๊ยะอฺติดาล รุกัวะอฺ* และ *สุญูด* แต่ละรุก่นในนมาซมีความลับ รวมไปถึงกฏเกณฑ์ แต่ละรุก่นมีคุณค่าของการอิบาดะฮฺซึ่งจะไม่พบในรุก่นอื่น

แต่ละโองการในซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ มีคุณค่าของความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงอยู่ในตัวเอง

ในโองการ *"การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ผู้เป็นพระเจ้าแห่งสากลโลก"* จะเห็นได้ว่าในประโยคนี้มีความหมายว่า "ยืนยัน" ถึงความเพียบพร้อมสมบูรณ์ในทุกด้านของพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ไม่ว่าจะเป็นในคุณลักษณะ การกระทำ หรือพระนามของพระองค์ ยืนยันว่า พระองค์อัลลอฮฺทรงบริสุทธิ์จากคุณลักษณะแห่งความบกพร่องน่าเกลียดทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นในคุณลักษณะ การกระทำ หรือในพระนามของพระองค์ พระองค์ได้รับการ

สรรเสริญในการกระทำ คุณลักษณะและพระนามของพระองค์ ทรงบริสุทธิ์จากคุณลักษณะแห่งความบกพร่องน่าเกลียดทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นในการกระทำ คุณลักษณะและพระนามของพระองค์

การกระทำทั้งหมดของพระองค์มีฮิกมะห์ มีความเมตตา มีประโยชน์และความยุติธรรม ไม่มีการกระทำของพระองค์แม้เพียงเล็กน้อยที่ออกมาจากทุกคุณลักษณะข้างต้น คุณลักษณะของพระองค์ทั้งหมดสมบูรณ์ไร้ที่ติเกริกเกียรติ พระนามของพระองค์ดีงามทั้งหมด

ความหมายของ

﴿ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ﴾

﴿ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ﴾*'การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ'* ความหมายครอบคลุมความมีชีวิตในโลกนี้และในโลกหน้าทั้งปวง ชั้นฟ้าและแผ่นดิน ตลอดจนสิ่งที่อยู่ระหว่างทั้งสอง สิ่งถูกสร้างทั้งปวงต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ *'การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ'*

การสร้างและคำสั่งของพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* นั้น ต้นกำเนิดมาจาก ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ *'การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ'* ตั้งด้วย ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ตลอดจนดำรงอยู่ด้วย ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ทำนองเดียวกัน ไม่มีการสร้างและคำสั่งนั่นก็ด้วย ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ

ดังนั้น ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ *'การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ'* นั่นคือ เหตุผลของการสร้างทุกสิ่งที่มีอยู่ และ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ นั่นคือ เป้าหมายสูงสุดของสิ่งถูกสร้างของพระองค์ทั้งหมดที่มีอยู่

ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นพยานด้วยเพราะ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ *'การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ'* บรรดารอซู้ลของพระองค์ถูกส่งมาด้วยเหตุผลเพราะ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ บรรดาคัมภีร์ของพระองค์ก็ถูกประทานลงมาด้วยเหตุผลเพราะ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ

ในทำนองเดียวกัน ชาวสวรรค์ได้เข้าไปในสวนสวรรค์ด้วยเหตุผลเพราะ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ *'การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ'* ชาวนรกเข้าไปในนรกก็ด้วยเหตุผลเพราะ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ และมีสวรรค์และนรกก็ด้วยเหตุผลเพราะ

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ

อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ไม่ได้รับการเคารพภักดีเว้นแต่ด้วย ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ทำนองเดียวกัน พระองค์ไม่ได้ถูกเชื่อฟังเว้นแต่ด้วย ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ‘*การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ’*

ไม่มีใบไม้ใบใดร่วงล้นลงมาจากกิ่งของมันนอกจากด้วยเหตุผลเพราะ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ และไม่มีมดตัวใดที่เคลื่อนไหวอยู่ในโลกนี้เว้นแต่ด้วยเหตุผลเพราะ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ

พระองค์อัลลอฮฺ ผู้ที่ได้รับการสรรเสริญเพราะซาตของพระองค์ (พระผู้อภิบาล) แม้นบ่าวทั้งหมดจะไม่สรรเสริญพระองค์ (ก็ไม่ใช่เงื่อนไข)

พระองค์อัลลอฮฺคือ พระผู้อภิบาล ผู้ทรงเป็นหนึ่งเดียวแม้นว่ามนุษย์ทั้งหมดจะไม่ให้ความเป็นหนึ่งเดียวแก่พระองค์ และพระองค์คือพระเจ้าผู้ที่คู่ควรได้รับการอิบาดะฮฺ แม้นบ่าวทั้งหมดจะไม่อิบาดะฮฺต่อพระองค์

พระองค์คือ อัลลอฮฺ ซาตผู้สรรเสริญพระองค์เองผ่านลิ้นของผู้ที่กล่าวว่า ﴿ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴾ *“การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ผู้เป็นพระเจ้าแห่งสากลโลก”* ดังที่ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวไว้ว่า

((فَإِنَّ اللهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَالَ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ.))

“แท้จริง พระองค์อัลลอฮฺ ตะบารอกาวะตะอาลา ได้ตรัสผ่านลิ้นนบีของพระองค์ว่า ‘พระองค์อัลลอฮฺ ทรงได้ยินการสรรเสริญของผู้ที่สรรเสริญพระองค์’”[8]

ดังนั้น อันที่จริงพระองค์ทรงสรรเสริญพระองค์เองผ่านลิ้นของบ่าวของ

[8] บันทึกโดย ท่านมุสลิม ในตำราบันทึกหะดีษ *เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 404

พระองค์ พระองค์ทรงเป็นผู้ที่นำมาซึ่งประโยค *ฮัมดาลาฮฺ (การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ)* ผ่านลิ้นและหัวใจของบ่าวของพระองค์

ฉะนั้น การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระองค์ อำนาจทั้งปวงเป็นของพระองค์ ความดีทั้งปวงอยู่ที่พระหัตถ์ของพระองค์และทุกสิ่งจะกลับไปยังพระองค์เท่านั้น

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงใน ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ

1. บ่าวผู้หนึ่งจะต้องทราบว่า การสรรเสริญต่อพระผู้อภิบาลของเขาเป็นความโปรดปรานจากพระองค์ ซึ่งพระองค์คู่ควรที่จะได้รับการสรรเสริญ หลังจากนั้น ถ้าเขาสรรเสริญพระองค์เพราะความโปรดปรานนั้น เขาก็จะขอสรรเสริญอีก เพราะเขาได้รับทางนำแล้วเพื่อการสรรเสริญต่อพระองค์ แล้วจะเป็นเช่นนั้นตลอดไป

ถ้าบ่าวอ้าปากและหายใจทุกครั้งเพื่อสรรเสริญต่อพระองค์อัลลอฮฺ เพราะความโปรดปรานต่าง ๆ ของพระองค์ แน่นอน การสรรเสริญต่อพระองค์มันมากกว่าที่เขาอ้าปากและหายใจกล่าวการสรรเสริญ และไม่มีมนุษย์หน้าไหนที่สามารถนับการสรรเสริญทั้งหมดที่มีต่อพระองค์[9]

2. การสารภาพของบ่าวบนความอ่อนแอของเขาเพื่อการสรรเสริญ

เมื่อคราวที่บ่าวผู้หนึ่งสรรเสริญต่อพระองค์ พระผู้อภิบาลของเขาเท่านั้นที่คู่ควรได้รับการสรรเสริญนั้น เพราะแท้จริงพระองค์คือ ผู้ที่นำทางการสรรเสริญนั้นผ่านลิ้นและหัวใจของบ่าวของพระองค์ หากไม่ใช่เพราะพระองค์อัลลอฮฺจะไม่มีผู้ใดได้รับทางนำอย่างแน่นอน (เพื่อสรรเสริญต่อพระองค์)

---

[9] ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ได้กล่าวในหะดีษชะฟาอะฮ์ (การให้ความช่วยเหลือจากนบี) ว่า “ฉันได้กราบต่อหน้าพระผู้อภิบาลของฉัน หลังจากนั้น พระองค์ได้ประทานความสามารถแก่ฉันในการกล่าวสดุดีและการสรรเสริญที่ดีงามต่าง ๆ ซึ่งยังไม่เคยสอนแก่ใคร” บันทึกโดย ท่านอัล-บุคอรีย์ ในหนังสือ *เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 7410 และท่านมุสลิม ในหนังสือ *เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 194

3. การทำความเข้าใจความหมายของ ﴿ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ﴾ ‘*การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ’* ไม่ว่าจะเป็นความหมายที่ปรากฏจากภายนอกและจากภายใน ไม่ว่าจะชอบหรือเกลียด มิหนำซ้ำ ทุกชีวิต ทุกสิ่งถูกสร้างของพระองค์ที่เคารพภักดีหรือไม่เชื่อฟัง ที่ชั้นฟ้าหรือแผ่นดิน

แน่แท้ พระองค์อัลลอฮฺ *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* คู่ควรได้รับการสรรเสริญทั้งหมดนั่น แม้ว่าข้อเท็จจริงทั้งหมดนั่นบ่าวจะไม่เห็นก็ตาม

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า

﴿ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴾

ส่วนคำพูดของบ่าวที่กล่าวว่า ﴿ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴾ *“(การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ) ผู้เป็นพระเจ้าแห่งสากลโลก”* หนึ่งในความหมายของความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงก็คือ การศรัทธาการให้ความเป็นหนึ่งแก่อัลลอฮฺ *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* ในด้านการเป็นพระเจ้าแก่พระองค์ นอกเหนือจากการเป็นพระผู้อภิบาลและผู้สร้างสากลจักรวาล ผู้ทรงประทานปัจจัยยังชีพและบริหารบรรดาสิ่งถูกสร้างทั้งปวง พระองค์ทรงสร้างและทำลายสากลจักรวาล พระองค์คือองค์อภิบาลแห่งสากลจักรวาลเพียงหนึ่งเดียวที่คู่ควรได้รับการอิบาดะฮฺด้วย พระผู้อภิบาลเพียงหนึ่งเดียวที่คู่ควรร้องขอความคุ้มครองและขอความช่วยเหลือให้พ้นจากภัยและบททดสอบทั้งปวง

ไม่มีพระผู้อภิบาลอื่นเว้นแต่พระองค์ ไม่มีพระผู้ที่ถูกไหว้วอนที่คู่ควรได้รับการเคารพสักการะอื่นเว้นแต่พระองค์

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า
﴿ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴾

คำกล่าวของบ่าวในนมาซที่ว่า ﴿ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴾ *“ผู้ทรงกรุณาปราณี ผู้ทรงเมตตาเสมอ”* มีลักษณะความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงอยู่ในตัวของมัน นั่นคือ การยืนยัน (สารภาพ) เกี่ยวกับความกว้างของความเมตตาของพระองค์อัลลอฮฺที่ครอบคลุมทุกสิ่งและครอบคลุมบรรดาสิ่งถูกสร้างทั้งปวง

ทุกสิ่งที่มีอยู่จะได้รับส่วนหนึ่งจากความเมตตาของพระองค์ที่กว้างใหญ่ไพศาลนั้น นับประสาอะไรกับความเมตตาที่มีลักษณะเจาะจง (สำหรับบ่าวผู้ศรัทธา) ซึ่งบ่าวได้ยอมสยบต่อพระองค์ รับใช้และร้องทุกข์ต่อพระองค์ด้วยโองการต่าง ๆ ของพระองค์ วอนขอความเมตตาต่อพระองค์ ขอทางนำและความเมตตา ตลอดจนความโปรดปรานของพระองค์

ทั้งหมดนั้น คือส่วนหนึ่งจากความเมตตาของพระองค์ที่มีต่อบ่าวของพระองค์ เพราะความเมตตาของพระองค์ครอบคลุมทุก ๆ สิ่ง ดังการสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระองค์ครอบคลุมทุกสิ่ง

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า
﴿ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴾

ในโองการของพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ที่ว่า ﴿ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴾ *"ผู้ทรงอภิสิทธิ์แห่งวันตอบแทน"* ผู้เป็นบ่าวจงให้สิทธิความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงแก่โองการของพระองค์อัลลอฮฺนี่ นั่นคือ ความยอมสยบศิโรราบของบ่าว ความเที่ยงธรรมและการยับยั้งตนเองจากการทำความชั่ว

ลักษณะต่าง ๆ ของความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงอื่น ๆ จากโองการนี้ นั่นคือ เข้าใจความหมายในโองการนี้ด้วยการยืนยันสัจธรรมเกี่ยวกับการมีวันแห่งการฟื้นคืนชีพ การยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮฺเพียงองค์เดียวเท่านั้นที่มีสิทธิตัดสินต่อบรรดาสิ่งที่พระองค์สร้างขึ้นมา ศรัทธาว่านั่นคือวันที่บ่าวทุกคนจะถูกตอบแทนการประกอบความดีและความชั่ว และนั่นคือส่วนหนึ่งจาก ﴿ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ﴾ *'การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ'*

อัส-ซะนะอฺ วัต ตัมญีด
(การสดุดีและการยกย่อง)

เมื่อผู้เป็นบ่าวได้อ่านถ้อยดำรัสของพระองค์อัลลอฮฺ ซึ่งกล่าวว่า ﴿ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴾ *"การสรรเสริญทั้งหลายนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ผู้เป็นพระเจ้าแห่งสากลโลก"* ด้วยการสรรเสริญทั้งหมดทั้งมวลเป็นของพระองค์ พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ก็จะตอบรับว่า حَمِدَنِيْ عَبْدِي "บ่าวของข้าได้สรรเสริญข้า"

การรำลึกถึงถ้อยดำรัสของพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ที่ว่า *"ผู้ทรงกรุณาปราณี ผู้ทรงเมตตาเสมอ"* ถือเป็นการกล่าวย้ำคุณลักษณะความเพียบพร้อมบริบูรณ์ในทุกด้านของพระองค์ พระองค์อัลลอฮฺก็จะทรงตอบรับว่า أَثْنَا عَلَيَّ عَبْدِيْ "บ่าวของข้าได้สดุดีข้า"

เพราะ *อัส-ซะนะอฺ* (การสดุดี) คือ การกล่าวย้ำการสรรเสริญและการกล่าวย้ำบรรดาคุณลักษณะการสรรเสริญพระผู้อภิบาล

เมื่อผู้เป็นบ่าวกล่าวถึงพระผู้อภิบาลของเขาในฐานะผู้ทรงอภิสิทธิ์แห่งวันตอบแทนเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น ผู้ทรงอำนาจและกษัตริย์ที่แท้จริง ซึ่งบ่งบอกความหมายความยุติธรรมของพระองค์ ความยิ่งใหญ่ของพระองค์ ความเกรียงไกรของพระองค์ ความเป็นหนึ่งเดียวของพระองค์ สัจธรรมของบรรดารอซูลของพระองค์ พระองค์จึงกล่าวถึงการสดุดีดังกล่าวในฐานะ *ตัมญีด* (การยกย่อง) จนกระทั่งพระองค์ตรัสว่า مَجَّدَنِيْ عَبْدِيْ **"บ่าวของข้าได้ยกย่องข้า"**

เพราะ *ตัมญีด* นั้น คือการสดุดีเกี่ยวกับคุณลักษณะต่าง ๆ ความยิ่งใหญ่ ความเกริกเกียรติ ความยุติธรรมและคุณงามความดี[10]

---

[10] *อัล-ฮัม* (ฮัมดาลาฮฺ) คือ “การกล่าวถึงบรรดาคุณลักษณะการสรรเสริญพระผู้อภิบาล ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ ความรัก การยกย่องและความเกริกเกียรติ” ดู ชัยคุลอิสลามอิบนุ ตัยมียะฮฺ, *อัตตันบิฮาต อัสสานิยะฮฺ อะลัลอะกีดะฮฺ อัลวะซีตียะฮฺ,* หน้า 9. ท่านอิบนุ้ล ก็อยยิม กล่าวไว้ว่า “ฮัมดาลาฮฺ มีความหมายว่า การสรรเสริญต่อพระผู้อภิบาล ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สมบูรณ์ในทุกด้านและความเกริกเกียรติของพระองค์ รวมทั้งความรัก ความพอใจและความสยบยอมต่อพระองค์” ดู *มะดาริช อัสสาลีกีน บัยนามะนาซิล อียากาน๊ะอฺบูดูวาอียากานัซตาอีน* (สำนักพิมพ์ดารฺต็อยบาฮฺ), เล่ม 1 หน้า 77, (สำนักพิมพ์อัลฟากีย์), เล่ม 1 หน้า 25. *อัส-ซะนะอฺ* แปลว่า การกล่าวย้ำการสรรเสริญทั้งมวลเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ ส่วน *อัล-มัดญิ* แปลว่า ยกย่องสรรเสริญ ขยายให้กว้างขวาง ตลอดจนเพิ่มเป็นทวีคูณและคุณลักษณะของมัน ดู ดารฺอตาอะรูดิลอักลฺวันนักลฺ, เล่ม 1 หน้า 188, เล่ม 4 หน้า 16-17.

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า ﴿ إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ﴾

เมื่อผู้เป็นบ่าวอ่านถ้อยดำรัสของพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* มีข้อความว่า ﴿ إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ﴾ *"เฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์เคารพอิบาดะฮฺ และเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์ขอความช่วยเหลือ"* ขอให้เขาหยุดรอการตอบรับของพระผู้อภิบาลต่อบ่าวของพระองค์ พระองค์จะทรงตอบรับว่า هَذَا بَيْنِيْ وَبَيْنَ عَبْدِيْ وَلِعَبْدِيْ مَا سَأَلَ "นี่ เป็นกรณีระหว่างข้ากับบ่าวของข้า สำหรับบ่าวของข้าจะได้รับตามที่เขาขอ"

จงใคร่ครวญข้อความในโองการนี้ทั้งสองส่วนและจงรักษาสิทธิต่าง ๆ ที่อยู่ในนั้น จงมองให้เห็นความต่างระหว่างประโยคที่เป็นส่วนของพระองค์อัลลอฮฺเท่านั้นและประโยคที่เป็นส่วนของบ่าวเท่านั้น เรียนรู้และเข้าใจความลับเกี่ยวกับการยืนยันว่า แท้จริงหนึ่งในนั้นเป็นส่วนของพระองค์อัลลอฮฺเท่านั้น ขณะที่อื่นจากนั้นเป็นส่วนของบ่าว[11]

จงมองให้เห็นความต่างระหว่างเตาฮีดที่อยู่ในประโยค *"เฉพาะพระองค์*

---

[11] ท่านชัยคุลอิสลามอิบนุ ตัยมียะฮฺ กล่าวไว้ว่า "หลักฐานอันชัดเจนนี้ชี้แจงว่า ซูเราะฮฺนี้แบ่งเป็นสองส่วนระหว่างพระองค์อัลลอฮฺและบ่าวของพระองค์ และประโยคทั้งสองนี้ (ในโองการ) คือจุดสำคัญตรงกลางที่จำแนกซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ เป็นสองส่วน เพราะประโยค *"เฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์เคารพอิบาดะฮฺ"* และบรรดาโองการก่อนหน้านี้เป็นส่วนของพระองค์อัลลอฮฺเท่านั้น ขณะที่ประโยค *"และเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์ขอความช่วยเหลือ"* ตามด้วยบรรดาโองการถัดไปเป็นส่วนของบ่าวและสำหรับบ่าวจะได้รับตามที่เขาขอ ด้วยเหตุนี้ ชาวสลัฟจำนวนหนึ่ง กล่าวไว้ว่า "ครึ่งหนึ่งจากซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ คือ 'การสรรเสริญ' (เพื่ออัลลอฮฺ) และอีกครึ่งหนึ่งคือ 'ร้องขอ' (เพื่อบ่าว) และแต่ละ 'อิบาดะฮฺ' และ'การขอความช่วยเหลือ' นั้นเป็นดุอาอ" ดู มัจญมัวะอ์ฟะตาวา, เล่ม 14 หน้า 8.

เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์เคารพอิบาดะฮฺ” และเตาฮีดที่อยู่ในประโยค *“...และเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์ขอความช่วยเหลือ”* เรียนรู้และเข้าใจความลับของประโยคทั้งสองดังกล่าว ซึ่งอยู่ตรงกลางของซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ คือระหว่างการสรรเสริญที่กล่าวถึงก่อนและการดุอาอที่กล่าวถึงในภายหลัง เรียนรู้และเข้าใจความลับเกี่ยวกับประโยคที่นำหน้าอย่าง *“เฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์เคารพอิบาดะฮฺ”* ก่อนประโยค *“...และเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์ขอความช่วยเหลือ”*

รวมไปถึงเรียนรู้และทำความเข้าใจความลับเกี่ยวกับการวางกรรม إِيَّاكَ นำหน้าประธาน นั่นคือ نَعْبُدُ ทั้ง ๆ ที่ถ้าวางไว้ข้างหลังจะทำให้ประโยคเรียบง่ายและกระชับมากกว่า ทำความเข้าใจความลับที่ว่า ทำไมคำสรรพนาม (พระองค์) ในโองการนี้จึงถูกกล่าวย้ำหรือกล่าวถึง 2 ครั้ง

จงหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ค้านกับความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในประโยคดังกล่าวและทั้งสองประโยคนั้นได้ย้ำเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของการอิบาดะฮฺไว้ว่าอย่างไร เรียนรู้และทำความเข้าใจว่าเนื้อหาของอัลกุรอานจากแรกเริ่มจนจบได้ใคร่ครวญอยู่ในความหมายในประโยคทั้งสองนี้ มิหนำซ้ำการสร้าง คำสั่งใช้ ผลบุญ การลงโทษ โลกนี้และโลกหน้าก็ทบทวนอยู่ในความหมายของประโยคทั้งสองด้วย

จงตรึกตรองความหมายในประโยคทั้งสองซึ่งได้ให้ทางนำเกี่ยวกับเป้าหมายที่ประเสริฐสุดและสมบูรณ์ที่สุด และด้วยเหตุผลใดโองการดังกล่าวใช้สรรพนามของบุรุษที่ 2 (พระองค์) ไม่ใช้สรรพนามของบุรุษที่ 3 (ท่าน) ![12]

---

[12] ท่านอิหม่ามอิบนุ้ล ก็อยยิม ได้อธิบายประกอบประเด็นสำคัญนี้อย่างยืดยาวแล้ว ในหนังสือของท่าน *มะดาริซอัสสาลีกีนบัยนามะนาซิล อียากาน๊ะอฺบูดูวาอียากานัซตาอีน* (สำนักพิมพ์ดารุต็อยบาฮฺ), เล่ม 1 หน้า 160-241, (สำนักพิมพ์อัลฟากีย์), เล่ม 1 หน้า 74-122.

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า
﴿ ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ﴾

เมื่อบ่าวคนหนึ่งอ่านซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺในนมาซของเขา ควรตรึกตรองว่าเหตุผลใดเขาถึงปรารถนายิ่งนักโองการนี้ ﴿ ٱهۡدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ﴾ *“ขอพระองค์ทรงแนะนำพวกข้าพระองค์ ซึ่งทางอันเที่ยงตรง”*

ในโองการดังกล่าวมีสาระสำคัญหลัก ๆ ได้แก่

1. รู้และเข้าใจสัจธรรมและเป้าหมายของมัน
2. ปฏิบัติตามสัจธรรม
3. ยืนหยัดบนสัจธรรม
4. เรียกร้องผู้คนไปสู่สัจธรรม
5. อดทนต่อผลในทางลบจากพวกที่ปฏิเสธสัจธรรม

การปฏิบัติตามขั้นตอน 5 ประการดังกล่าวจนสมบูรณ์ ย่อมทำให้ทางนำของบ่าวสมบูรณ์และจำกัดข้อบกพร่องของเขา

ผู้เป็นบ่าวปรารถนาทางนำไม่ว่าจะปรากฏจากภายนอกและจากภายใน ไม่ว่าจะถูกใช้ให้ทำหรือละทิ้ง โดยสรุปภาพรวมได้คร่าว ๆ ดังนี้

1. สิ่งที่บ่าวทำไม่ใช่หนทางสู่ทางนำ (ไม่ว่าจะเป็นความรู้ การงานหรือเจตนารมณ์) เขาจึงต้องการเตาบัตและการเตาบัตทั้งหมดคือทางนำ

2. สิ่งที่เขาทำเป็นเพียงทางนำในความหมายกว้าง ๆ เท่านั้น หาใช่รายละเอียด เขาจึงปรารถนาทางนำในรายละเอียดนั้น

3. สิ่งที่เขาทำเป็นทางนำในมุมหนึ่งแต่ยังขาดทางนำในมุมอื่น

เขาจึงต้องการเพิ่มเพื่อที่ว่าทางนำของเขาจะได้เพิ่มและสมบูรณ์ขึ้น

4. สิ่งที่เขาต้องการทางนำเพื่ออนาคตข้างหน้า ดังทางนำที่เคยได้มาแล้วในอดีต

5. สิ่งที่เกี่ยวกับความเชื่อในหัวใจของเขาซึ่งตรงกันข้ามกับความเชื่อที่ถูกต้อง สภาพเช่นนี้เขาต้องการทางนำเพื่อดึงความเชื่อที่ผิดนั้นพ้นไปจากหัวใจของเขาและปลูกฝังในหัวใจของเขาความเชื่อที่ถูกต้อง

6. สิ่งที่เป็นส่วนหนึ่งจากทางนำทว่าเขาไม่มีพลังเพื่อทำงานนั้น ดังนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งทางนำนั้นเขาจะต้องตั้งใจจริงเพื่อให้ได้มา

7. สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งจากทางนำแต่เขาไม่สามารทำได้ ทั้ง ๆ ที่เขาต้องการทำ สภาพเช่นนี้เขาต้องการทางนำอื่นในรูปของความสามารถเพื่อจะได้ปฏิบัติตามทางนำที่เขาต้องการทำ

8. สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งจากทางนำซึ่งเขาไม่สามารถปฏิบัติตามและไร้ซึ่งความปรารถนาที่จะทำด้วย สภาพเช่นนี้เขาต้องการความสามารถเพื่อจะได้ปฏิบัติตามทางนำดังกล่าว

9. สิ่งที่เป็นส่วนหนึ่งจากทางนำและเขาได้ปฏิบัติตามที่เชื่อแล้ว ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อ ความปราถนาหรือการงาน สภาพเช่นนี้เขาต้องการทางนำอื่น ๆ กล่าวคือ เพื่อที่ว่าจะได้ยืนหยัดในการปฏิบัติตาม

ความปรารถนาที่จะได้รับทางนำ สำหรับผู้เป็นบ่าวแล้วยิ่งใหญ่มาก ๆ ด้วยเหตุนี้ พระผู้อภิบาล ผู้ทรงเมตตาจึงบังคับใช้บ่าววอนขอทางนำต่อพระองค์ทั้งกลางวันและกลางคืนในรูปแบบความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงที่ดีที่สุด นั่นคือ การนมาซภาคบังคับ 5 เวลาเป็นประจำ เพราะผู้เป็นบ่าวปรารถนาทางนำของพระองค์มาก ๆ นั่นเอง

หลังจากนั้น พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ตรัสว่า แท้จริง หนทางของบรรดาผู้ที่ได้รับทางนำย่อมต่างกับหนทางของพวกที่พระองค์อัลลอฮฺทรงกริ้ว นั่นคือ พวกยาฮูดีย์ และหนทางของพวกที่หลงทาง นั่นคือ พวกนัศรอนีย์

สรุป เมื่อพิจารณาจากทางนำนี้ มนุษย์จะถูกแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มที่ได้รับความโปรดปรานด้วยทางนำอย่างต่อเนื่อง กลุ่มนี้มีชีวิตอยู่บนทางนำและศาสนาที่ถูกต้อง พวกเขารู้จักทางนำและปฏิบัติตาม

2. กลุ่มที่หลงทางไม่ได้รับทางนำและเตาฟิก พวกเขาอยู่นอกทางนำ ไม่มีความรู้และไม่ปฏิบัติตาม

3. กลุ่มที่ถูกพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ทรงกริ้ว พวกเขารู้จักทางนำ แต่พวกเขาไม่ได้รับเตาฟิกเพื่อปฏิบัติตามทางนำดังกล่าว พวกเขารู้จักทางนำ แต่ไม่ยอมปฏิบัติตามทางนำ

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำว่า ‘آمِيْن’

พระองค์อัลลอฮฺทรงรับสั่งปวงบ่าวให้กล่าว *‘อามีน’* ขณะดุอาอฺข้างบน (เพราะซูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ ประกอบด้วยดุอาอฺ) ศรัทธาว่าคำวิงวอนขอของเขา พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* จะตอบรับและประสบความสำเร็จได้ในสิ่งที่ขอ

เพราะฉะนั้น ความอิจฉาของพวกยาฮูดีย์จะเพิ่มขึ้นทวีคูณ เมื่อพวกเขาได้ยินบรรดาผู้ศรัทธากล่าว *‘อามีน’* นี้ ดัง ๆ ในนมาซ[13]

[13] มีรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ว่า ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวไว้ว่า “พวกยาฮูดีย์ไม่เคยอิจฉาต่อพวกท่านมากเท่าความอิจฉาของพวกเขาที่มีต่อคำให้ ‘สลาม’ และ ‘อามีน’ ของพวกท่าน” บันทึกโดย ท่านอัล-บุคอรีย์ ในหนังสือของท่าน *อะดาบุลมุฟรอด* หะดีษที่ 988, ท่านอิบนุ มาญะฮ์ ใน*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 856, ท่านอัล-อัลบานีย์ ได้กล่าวว่าหะดีษบทนี้ เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์.

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ในตอนยกมือทั้งสอง

มีคำสั่งให้บ่าวยกมือทั้งสองเมื่อจะรุกัวะอฺ เพื่อแสดงการยกย่องสรรเสริญต่อคำสั่งของพระองค์อัลลอฮฺ นอกเหนือจากเป็นเครื่องประดับนมาซ และรูปแบบความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงด้วยการยกมือทั้งสอง เช่นเดียวกับการแสดงความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงด้วยอวัยวะร่างกายอื่น ๆ เพื่อยึดแบบฉบับคำสอนของท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม*

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงนี่ (ยกมือทั้งสอง) คือ เครื่องประดับยศนมาซ รูปแบบการยกย่องสรรเสริญที่ใช้สัญลักษณ์ในคราวเดียว

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในตักบีรอตุลอินติกอล

มีคำสั่งให้บ่าวตักบีรฺทุกครั้งที่เปลี่ยนท่าทางนมาซจากรุก่นหนึ่งสู่รุก่นนมาซอื่น ๆ เหมือนดั่งการตัลบิยะฮ์[14]ในพิธีกรรมหัจญ์จากพิธีกรรมหนึ่งสู่พิธีกรรมหัจญ์อื่น ๆ

การกล่าวตักบีรฺคือสัญลักษณ์ของนมาซ เหมือนดั่งการตัลบิยะฮ์คือสัญลักษณ์ของพิธีกรรมหัจญ์ วัตถุประสงค์คือ เพื่อที่บ่าวจะได้รู้และเข้าใจว่าความลับที่แท้จริงของนมาซก็คือ การยกย่องสรรเสริญพระผู้อภิบาล *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* ด้วยการอิบาดะฮฺต่อพระองค์เพียงผู้เดียวเท่านั้น

---

[14] คือ การกล่าวข้อความต่อไปนี้ : “ลับบัยกัลลอฮุมม่า ลับบัยก์...” ไม่ว่าจะอยู่บนรถหรือที่ไหนก็ตามจนกว่าจะถึงเวลาฏอว้อฟ (เดินเวียน) บัยตุลลอฮ์-*ผู้แปล*

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ในรุกัวะอฺ

หลังจากนั้น มีคำสั่งให้บ่าวของพระองค์ยอมสยบต่อพระองค์อัลลอฮฺ พระผู้อภิบาล ผู้ได้รับการกราบไหว้ด้วยการรุกัวะอฺ (ก้มโค้ง) เพื่อยืนยันการยอมสยบของเขาต่อความยิ่งใหญ่ของพระองค์ ความจำนนของเขาต่อพระองค์และความต่ำต้อยของเขาต่อหน้าความเกริกเกียรติของพระองค์

ในรุกัวะอฺ เขาก้มโค้งกระดูกสันหลังของเขาเพื่อยอมสยบต่อพระองค์ ร่างกาย ศีรษะและหลังของเขายอมจำนนเพื่อยกย่องพระองค์อัลลอฮฺ พร้อมทั้งกล่าว *ตัซบีฮฺ* (สดุดี) และ *ตะอฺซีม* ดังนั้น จึงเป็นการรวมคุณลักษณะความยอมสยบของหัวใจ ร่างกายและลิ้นด้วยความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงที่สมบูรณ์ที่สุด

ในการรำลึกถึงพระเจ้าในที่นี้ สำหรับผู้เป็นบ่าวเป็นการรวมกันระหว่างความยอมสยบและการยกย่องต่อพระผู้อภิบาลของเขาด้วย พระองค์ทรงบริสุทธิ์จากลักษณะความยอมสยบที่เป็นของบ่าวทั้งปวง เพราะความยอมสยบเป็นของบ่าว ส่วนความยิ่งใหญ่นั้นเป็นของพระผู้ทรงสร้าง กล่าวคือ พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา*

ความสมบูรณ์แบบของความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในรุกัวะอฺ

บ่าวผู้หนึ่งจะรู้สึกว่าตัวเองเป็นแค่คนตัวเล็ก ๆ และต่ำต้อย ความรู้สึกนั่นได้ลบการยกย่องสรรเสริญตัวเองหรือสิ่งถูกสร้างของพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา*

อื่นและแทนที่ด้วยการยืนยันในหัวใจของเขาในความยิ่งใหญ่และความเกรียงไกรของพระผู้อภิบาลของเขา *ซุบหานะฮูวะตะอาลา*

ยิ่งการยกย่องสรรเสริญต่อพระผู้อภิบาลของเขา *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* มีอิทธิพลต่อหัวใจของเขามากขึ้นเท่าไร ตัวเองก็จะยิ่งรู้สึกเป็นเพียงแค่ส่วนเล็ก ๆ และอ่อนแอยิ่งต่อหน้าพระผู้อภิบาลของเขา ผู้ทรงเมตตามากขึ้นเท่านั้น

การรุกัวะอฺของหัวใจ คือ การยอมรับข้อเท็จจริงในตัวเองและเจตนาดี ส่วนการรุกัวะอฺของร่างกาย คือ การปฏิบัติตามหลักการศาสนาให้สมบูรณ์

ส่วนหนึ่งของคำกล่าวรำลึกขณะที่รุกัวะอฺคือ

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ

“มหาบริสุทธิ์แด่พระผู้อภิบาลของฉัน ผู้ทรงยิ่งใหญ่” (กล่าว 3 ครั้ง)[15]

سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلاَئِكَةِ وَالرُّوحِ

“พระองค์ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ พระองค์ผู้ทรงมหาบริสุทธิ์ องค์อภิบาลของบรรดามลาอิกะฮ์และอัรฺรูฮฺ (มลาอิกะฮ์ญิบรีล)”[16]

اَللّٰهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَلَكَ أَسْلَمْتُ خَشَعَ لَكَ سَمْعِي وَبَصَرِي وَمُخِّي وَعَظْمِي وَعَصَبِي

“โอ้อัลลอฮฺ ฉันรุกัวะอฺเพื่อพระองค์เท่านั้น ฉันศรัทธามั่นต่อพระองค์ ฉันยอมจำนนต่อพระองค์ และหูของฉัน ตาของฉัน สมองของฉัน กระดูกของฉัน

---

15 บันทึกโดย ท่านอิบนุ มาญะฮ์ ในหนังสือ *สุนันของท่าน* หะดีษที่ 888, ท่านอัล-อัลบานีย์ ได้กล่าวไว้ว่า หะดีษนี้ เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์.

16 บันทึกโดย ท่านมุสลิม ในตำราบันทึกหะดีษ*เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 487.

ตลอดจนเส้นเอ็นต่าง ๆ ของฉันทั้งหมดได้นอบน้อมถ่อมตนต่อพระองค์"[17]

---

[17] บันทึกโดย ท่านมุสลิม ในตำราบันทึกหะดีษ*เศาเหี้ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 771, และถ้อยคำกล่าวรำลึกอื่น ๆ ที่ถูกต้องจากท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม.* ดู หนังสือ *ศิฟัตเศาะลาตินนบียี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม มินอัตตักบีรฺ อิลาอัตตัสลิม กะอันนากาตะรอฮา* ผลงานของท่านอัล-อัลบานีย์ หน้า 132-133.

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ในเอี๊ยะอฺติดาล

หลังจากรุกัวะอฺมีคำสั่งให้บ่าวของพระองค์สรรเสริญพระผู้อภิบาลของเขา ตลอดจนสดุดีพระองค์บนความโปรดปรานต่าง ๆ ของพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ซึ่งทรงประทานให้แก่เขา นั่นคือ เมื่อยืนเอี๊ยะอฺติดาล (ขณะเงยศีรษะขึ้นจากรุกัวะอฺ) และกลับสู่ตำแหน่งตั้งตรง

ในอิริยาบถนั้นเขาได้สรรเสริญและสดุดีพระผู้อภิบาลของเขาซึ่งได้ประทานเตาฟิกให้แก่เขา จนกระทั่งการยอมสยบย่อมเป็นที่ต้องห้ามสำหรับเขาที่จะให้แก่สิ่งอื่นจากพระองค์

มีรายงานจากท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ *ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ* ว่า ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ได้กล่าวว่า

((إِذَا قَالَ الْإِمَامُ سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ فَقُولُوا اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ فَإِنَّهُ مَنْ وَافَقَ قَوْلُهُ قَوْلَ الْمَلَائِكَةِ غُفِرَلَهُ مَاتَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.))

"ขณะที่อิหม่ามนำนมาซกล่าวว่า *สะมิอัลลอฮุลิมันฮะมิดะฮฺ* (อัลลอฮฺทรงได้ยินใครก็ตามที่สรรเสริญพระองค์) ฉะนั้น จงกล่าวว่า *อัลลอฮุมมาร็อบบานาละกัลฮัม* (โอ้อัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของเรา การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระองค์) เพราะผู้ใดที่คำพูดของเขาคล้ายดังคำพูดของมลาอิกะฮ์ บาปต่าง ๆ ของเขาที่

ผ่านมาจะได้รับการอภัยโทษ”[18]

หลังเปลี่ยนจากท่ารุกัวะอฺและกลับสู่ท่ายืนตรงต่อหน้าพระองค์ เตรียมพร้อมรับคำสั่งเหมือนช่วงที่เขาอ่านซูเราะฮฺ อัล-กุรอาน ในท่าเอี๊ยะอฺติดาล หัวใจจะรู้สึกสัมผัสสิ่งที่พิเศษอื่นจากที่รู้สึกช่วงรุกัวะอฺ

ท่าเอี๊ยะอฺติดาล คือหนึ่งในรุก่นนมาซเทียบเท่ากับรุกัวะอฺและสุญูด ดังนั้น ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* จะใช้เวลาเอี๊ยะอฺติดาลยาวนาน เหมือนที่ท่านใช้เวลารุกัวะอฺและสุญูดอย่างยาวนาน ในท่านี้ ท่านจะตะหฺมีด และตัมญี๊ดเสมอ

ท่านอบูสะอีด อัลคุดรีย์ *ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ* กล่าวว่า ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ขณะที่เงยศีรษะขึ้นจากรุกัวะอฺ ท่านจะกล่าวว่า

رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ مِلْءَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ أَهْلَ الثَّنَاءِ وَالْمَجْدِ أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ وَكُلُّنَا لَكَ عَبْدٌ اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلاَ مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلاَيَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ

“โอ้พระผู้อภิบาลของเรา การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระองค์ (เราสรรเสริญพระองค์ด้วย) การสรรเสริญเต็มชั้นฟ้าและแผ่นดิน เต็มที่ในสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ถัดจากนั้น โอ้พระผู้อภิบาล ผู้คู่ควรได้รับการสรรเสริญและยกย่อง ถ้อยคำที่ถูกต้องที่สุดที่บ่าวผู้หนึ่งควรพูด (และเราทุกคนคือบ่าวของพระองค์) นั่นคือ โอ้อัลลอฮฺ ไม่มีผู้ใดขัดขวางในสิ่งที่พระองค์ทรงประทานให้ ไม่มีผู้ใดให้ในสิ่งที่พระองค์ทรงขัดขวางด้วย และความมั่งคั่งของคนคนหนึ่งจะไม่มีประโยชน์เพื่อหลบหลีกไปจากโทษทัณฑ์จากพระองค์ได้”[19]

---

[18] บันทึกโดย ท่านบุคอรีย์ ในตำราบันทึกหะดีษ*เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 796, ท่านมุสลิม ในตำราบันทึกหะดีษ*เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 409.

[19] บันทึกโดย ท่านมุสลิม ในตำราบันทึกหะดีษ*เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 477.

ในเวลานมาซกลางคืน ขณะที่ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* เงยศีรษะขึ้นจากรุกัวะอฺ ท่านจะยืนนานเท่ากับการรุกัวะอฺและช่วงรุกัวะอฺท่านจะกล่าวข้อความต่อไปนี้หลายครั้ง

لِرَبِّيَ الْحَمْدُ ... لِرَبِّيَ الْحَمْدُ

"การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระผู้อภิบาลของฉัน...การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระผู้อภิบาลของฉัน"[20] ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* อ่านซีกิรฺนี้ซ้ำ ๆ (เวลาเอี๊ยะอฺติดาล)

---

[20] บันทึกโดย ท่านอบู ดาวูด ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 874 และท่านอัน-นะซาอีย์ ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 1069, 1145; ท่านอัล-อัลบานีย์ ได้กล่าวว่าหะดีษนี้ เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์.

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ในสุญูด

หลังจากเอี๊ยะอฺติดาลมีคำสั่งให้บ่าวตักบีรฺพร้อมทั้งสุญูด ช่วงเวลาสุญูดจะพบว่าร่างกายทุกส่วนของบ่าวจะมอบความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระผู้อภิบาลของเขา เขาจะวางกระหม่อมของเขาลงที่พื้นดินต่อหน้าพระผู้อภิบาลของเขาพึ่งพาต่อพระองค์ จิตใจและร่างกายยอมสยบต่อพระองค์

เขาเต็มใจวางร่างกายของเขาส่วนที่มีเกียรติที่สุด นั่นคือ ใบหน้าของเขาที่พื้นดิน ยอมเปื้อนฝุ่นต่อหน้าพระผู้อภิบาลของเขา จิตใจและร่างกายของเขายอมสยบต่อพระองค์ แสดงให้เห็นว่าเขาต่ำต้อยต่อหน้าพระองค์ ผู้ทรงยิ่งใหญ่เกรียงไกรยิ่ง และตกอยู่ภายใต้ความเดชานุภาพของพระองค์ เขาแสดงให้เห็นถึงความนอบน้อมที่สุดต่อหน้าพระผู้อภิบาลของเขา ตลอดจนตัสบีฮฺ ยอมรับความยิ่งใหญ่ของพระองค์และตัวเองช่างต่ำต้อย ความยิ่งใหญ่ของพระองค์ทั้งหมดครอบคลุมความด้อยของตัวเองทั้งหมด ความต่ำต้อยและยอมสยบศิโรราบต่อพระองค์

จิตใจของเขาประสานกันกับร่างกายของเขา หัวใจของเขาตามการสุญูดเหมือนกับใบหน้าของเขา จมูก มือทั้งสองและหัวเข่า ตลอดจนเท้าของเขาก็สุญูดต่อพระองค์

มีคำสั่งให้ยกขาอ่อนทั้งสองจากน่องทั้งสอง (อย่าแปะติดกัน) พุงให้ห่างจากขาอ่อนทั้งสองและแขนทั้งสองจากเอวเพื่อที่ว่าอวัยวะต่าง ๆ ยอมสยบศิโรราบต่อพระองค์อัลลอฮฺ ไม่ขัดกันและกัน มีรายงานจากท่านอัล-อับบาส บิน

อับดุลมุฏฏอลิบ *ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ* ซึ่งเล่าว่า เขาได้ยินท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ได้กล่าวว่า

((إِذَا سَجَدَ الْعَبْدُ سَجَدَ مَعَهُ سَبْعَةُ أَطْرَافٍ : وَجْهُهُ، وَكَفَّاهُ، وَرُكْبَتَاهُ، وَقَدَمَاهُ.))

"เมื่อบ่าวผู้หนึ่งสุญูดก็ให้สุญูดไปพร้อมกับอวัยวะทั้งเจ็ดของเขา นั่นคือ ใบหน้า มือทั้งสอง หัวเขาทั้งสองและเท้าทั้งสองข้างของเขา"[21]

มีรายงานจากท่านอิบนุ อุมัรฺ *ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุม* ว่า ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวว่า

((إِنَّ الْيَدَيْنِ تَسْجُدَانِ كَمَا يَسْجُدُ الْوَجْهُ، فَإِذَا وَضَعَ أَحَدُكُمْ وَجْهَهُ فَلْيَضَعْ يَدَيْهِ، وَإِذَارَفَعَهُ فَلْيَرْفَعْهُمَا.))

"มือทั้งสองข้างสุญูดเหมือนกับใบหน้า เพราะฉะนั้น เมื่อใครคนหนึ่งในหมู่พวกเจ้าวางใบหน้าของเขาลง จงวางมือทั้งสองข้างของเขาลงบนพื้น และเมื่อยกมือขึ้นก็จงยกมือทั้งสองข้าง"[22]

ในท่าสุญูดนี้ บ่าวจะอยู่ในท่าที่ใกล้ชิดที่สุดกับพระผู้อภิบาลของเขาเทียบกับท่านมาซอื่น ๆ ดังที่ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวไว้ว่า

((أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ.))

[21] บันทึกโดย ท่านมุสลิม ในตำราบันทึกหะดีษ*เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 491.

[22] บันทึกโดย ท่านอบู ดาวูด ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 892 และท่านอัน-นะซาอีย์ ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 1092; ท่านอัล-อัลบานีย์ ได้กล่าวว่าหะดีษนี้ เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์.

“ท่าที่ใกล้ชิดที่สุดของบ่าวกับพระผู้อภิบาลของเขาคือ ตอนที่เขาสุญูด ดังนั้น จงดุอาอฺให้มากที่สุด (ขณะสุญูด)”[23]

ความยอมจำนนของหัวใจนั้น คือความยอมจำนนของเขา (บ่าว) ที่สมบูรณ์ต่อคำสั่งใช้ของพระผู้อภิบาลของเขา ดังนั้น บ่าวสมควรสุญูดด้วยหัวใจนี้ จนกว่าจะถึงวันที่ได้เจอกับพระองค์

ส่วนหนึ่งของซีกิรฺซึ่งกล่าวขณะที่สุญูด นั่นคือ

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

“มหาบริสุทธิ์แด่พระผู้อภิบาลของฉัน (พระองค์อัลลอฮฺ) ผู้ทรงสูงส่งยิ่ง”[24] (อ่าน 3 ครั้ง)

اَللّٰهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ

“โอ้อัลลอฮฺ ฉันสุญูดเพื่อพระองค์ ฉันศรัทธาต่อพระองค์ ฉันยอมจำนนต่อพระองค์ ใบหน้าของฉันสุญูดต่อผู้ที่สร้างมัน รวมทั้งทำให้เป็นรูปร่างและสร้างการเห็นและการได้ยิน มหาบริสุทธ์แด่พระองค์อัลลอฮฺ พระองค์คือ ผู้ทรงสร้างที่ดีที่สุด”[25]

---

[23] บันทึกโดย ท่านมุสลิม ในตำราบันทึกหะดีษ *เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 482.

[24] บันทึกโดย ท่านอิบนุ มาญะฮ์ ในหนังสือ *สุนันของท่าน* หะดีษที่ 888; ท่านอัล-อัลบานีย์ ได้กล่าวไว้ว่า หะดีษนี้ เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์.

[25] บันทึกโดย ท่านมุสลิม ในตำราบันทึกหะดีษ *เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 771, และถ้อยคำกล่าวรำลึกอื่น ๆ จากท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ; ดู หนังสือ *ศิฟัตเศาะลาตินนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* หน้า 145-147.

นมาซตั้งอยู่บนฐาน 5 ประการ

ฐานทั้ง 5 ประการดังกล่าว คือ

1. การยืน
2. การอ่านอัลกุรอาน
3. การรุกัวะอฺ
4. การสุญูด
5. การซีกิรฺ

เราได้ฐานทั้ง 5 ประการนี้ จากถ้อยดำรัสของพระองค์อัลลอฮฺที่ได้ถูกกล่าวไว้ในอัลกุรอานดังต่อไปนี้

- นมาซถูกเรียกว่า *กิยาม* (การยืน) ดังที่พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ตรัสว่า

﴿ قُمِ ٱلَّيۡلَ إِلَّا قَلِيلًا ۝٢ ﴾

“จงยืนขึ้น (ละหมาด) เวลากลางคืน เว้นแต่เพียงเล็กน้อย (ไม่ใช่ตลอดคืน)” (73 : 2)

﴿ ...وَقُومُواْ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ ۝٢٣٨ ﴾

“...และจงยืนละหมาดเพื่ออัลลอฮฺโดยนอบน้อม” (2 : 238)

-นมาซถูกเรียกว่า *กิรออัฮฺ* (การอ่าน) ดังที่พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ตรัสว่า

﴿ ...وَقُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ ۖ إِنَّ قُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ ﴾

“...และการอ่านยามรุ่งอรุณ แท้จริงการอ่านยามรุ่งอรุณนั้นเป็นพยานยืนยันเสมอ” (17 : 78)

-นมาซถูกเรียกว่า *รุกัวะอฺ* ดังที่พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ตรัสว่า

﴿ ...وَٱرْكَعُوا۟ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ﴾

“...และจงรุกัวะร่วมกับผู้รุกัวะทั้งหลาย” (2 : 43)

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱرْكَعُوا۟ لَا يَرْكَعُونَ ﴿٤٨﴾ ﴾

“เมื่อได้กล่าวแก่พวกเขาว่า จงรุกั๊วะ พวกเขาก็จะไม่รุกั๊วะ” (77 : 48)

-นมาซถูกเรียกว่า *สุญูด* ดังที่พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ตรัสว่า

﴿ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٩٨﴾ ﴾

“ดังนั้น จงกล่าวสดุดีด้วยการสรรเสริญพระเจ้าของเจ้า และจงร่วมอยู่ในหมู่ผู้สุญูด” (15 : 98)

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ ...وَٱسۡجُدۡ وَٱقۡتَرِب ۩ ١٩ ﴾

“...แต่จงสุญูด และเข้าใกล้อัลลอฮฺเถิด” (96 : 19)

-นมาซถูกเรียกว่า *ซีกิรฺ* (การรำลึกถึงอัลลอฮฺ) ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوۡمِ ٱلۡجُمُعَةِ فَٱسۡعَوۡاْ إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِ... ٩ ﴾

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เมื่อได้มีเสียงร้องเรียก (อะซาน) เพื่อทำละหมาดในวันศุกร์ ก็จงรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮฺ...” (62 : 9)

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُلۡهِكُمۡ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُمۡ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ... ٩ ﴾

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย อย่าให้ทรัพย์สินของพวกเจ้าและลูกหลานของพวกเจ้าหันเหพวกเจ้าจากการรำลึกถึงอัลลอฮฺ...” (63 : 9)

อนึ่ง อิริยาบถท่าทางในนมาซที่ประเสริฐที่สุด นั่นคือ การสุญูด และการรำลึกถึงอัลลอฮฺที่ประเสริฐที่สุดในนมาซ นั่นคือ การอ่านอัลกุรอาน

ซูเราะฮฺแรกที่ถูกประทานลงมาให้แก่ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* นั่นคือ ซูเราะฮฺ อัล-อะลัก

﴿ ٱقۡرَأۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ... ١ ﴾

“จงอ่านด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้า...” (96 : 1)

ซูเราะฮฺ อัล-อะลัก นี้ เริ่มต้นด้วยคำสั่งใช้ให้ “อ่าน” และจบด้วยคำสั่งใช้ให้ “สุญูด” ซูเราะฮฺดังกล่าวทำให้เห็นภาพรวมเกี่ยวกับการนมาซหนึ่งรอกาอัต เริ่มต้นด้วยการอ่านอัลกุรอาน ปิดท้ายด้วยการสุญูด

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ในตอนนั่งระหว่าง 2 สุญูด

หลังจากสุญูดผู้เป็นบ่าวถูกสั่งใช้ให้เงยศีรษะขึ้นมานั่งด้วยท่านั่งตรง ท่านั่งนี้อยู่ระหว่าง 2 สุญูด นั่นคือ สุญูดก่อนและสุญูดหลัง จนกระทั้งผู้ที่นมาซต้องเปลี่ยนจากสุญูดแล้วนั่ง หลังจากนั้นก็สุญูดอีก ดังนั้น ท่านั่งระหว่าง 2 สุญูด ย่อมมีความหมายในตัวมันเอง ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ใช้เวลานั่งระหว่าง 2 สุญูด นานเท่ากับเวลาสุญูดของท่าน รวมทั้งวิงวอนขอต่อองค์อภิบาลของท่านด้วยการขออภัยโทษ ขอความเมตตาคุ้มครองปกป้อง ทางนำ ปัจจัยยังชีพหรือโชคลาภบารมี ขอทรงปิดบังจากความบกพร่องทั้งปวง และยกระดับตำแหน่งของท่าน ณ ที่พระองค์

เมื่อนั่งระหว่าง 2 สุญูด ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* จะกล่าววิงวอนว่า

اَللَّهُمَّ اغْفِرْلِي وَارْحَمْنِي وَعَافِنِي وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي وَاجْبُرْنِي وَارْفَعْنِي

"โอ้อัลลอฮฺ ได้โปรดอภัยโทษให้แก่ฉัน เมตตาต่อฉัน ปกป้องฉันด้วยเถิด ได้โปรดประทานทางนำแก่ฉัน ปัจจัยยังชีพหรือโชคลาภบารมี ปิดบังข้อบกพร่องของฉันและยกระดับตำแหน่งของฉันด้วยเถิด"[26]

---

[26] บันทึกโดย ท่านอบู ดาวูด ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 850, ท่านอัต-ติรฺมีซีย์ ในหนังสือ *สุนันของท่าน* หะดีษที่ 284 และท่านอิบนุ มาญะฮ์ ในหนังสือ *สุนันของท่าน* หะดีษที่ 898, 3845; ท่านอัล-อัลบานีย์ได้กล่าวว่าหะดีษนี้ เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์.

คำขอทั้งเจ็ดประการนี้ รวบรวมความดีไว้ทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า เพราะว่าผู้เป็นบ่าวต้องการมัน มิหนำซ้ำ เรียกร้องต้องการเพื่อประโยชน์ในโลกนี้และในโลกหน้า รวมถึงการยับยั้งไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้นในโลกนี้และในโลกหน้าและทุกสิ่งที่กล่าวมาครอบคลุมอยู่ในคำขอพรนี้แล้ว

"ปัจจัยยังชีพหรือโชคลาภบารมี" สามารถเติมเต็มความต้องการในโลกนี้ของเขา "การปกป้อง" สามารถปกป้องเขาให้พ้นจากความเสียหายและภัยพิบัติในโลกนี้ ส่วน "ทางนำ" เป็นประโยชน์ในโลกหน้าสำหรับเขา "การอภัยโทษ" จะปกป้องเขาให้พ้นจากความเสียหาย (ถูกลงโทษ) ในโลกหน้า ในขณะที่ "ความเมตตา" เป็นการรวบรวมความต้องการทั้งหมดเอาไว้

ในท่านั่งนี้ ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ได้กล่าวขออภัยโทษซ้ำด้วย คือกล่าวประโยค

رَبِّ اغْفِرْ لِيْ ... رَبِّ اغْفِرْ لِيْ ...

"โอ้พระผู้อภิบาล ได้โปรดอภัยโทษให้แก่ฉันด้วยเถิด...โอ้พระผู้อภิบาล ได้โปรดอภัยโทษให้แก่ฉันด้วยเถิด..."[27]

นอกจากขออภัยโทษแล้ว ท่านรอซูลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* จะวอนขอและคาดหวังต่อพระองค์อัลลอฮฺในอิริยาบถนี้หลายครั้งเช่นกัน

ความรู้สึกและหัวใจจะตอบสนองไวในท่านั่งระหว่างสองสุญูดนี้ซึ่งจะไม่พบในท่าสุญูด เพราะเมื่อบ่าวนั่งระหว่างสองสุญูด เขาจะนั่งทับเท้าซ้ายแล้วเอาเท้าขวายันต่อหน้าองค์อภิบาลของเขา เขาได้มอบหมายให้พระองค์ วิงวอนขออภัยโทษความผิดพลาดของเขา เขาหวังว่าพระองค์อัลลอฮฺจะทรงให้อภัยและ

---

[27] บันทึกโดย ท่านอบู ดาวูด ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 874, ท่านอัน-นะซาอีย์ ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 1069 และท่านอิบนุ มาญะฮ์ ในหนังสือ *สุนันของท่าน* หะดีษที่ 897; ท่านอัล-อัลบานีย์ได้กล่าวว่าหะดีษบทนี้ เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์.

ทรงเมตตาและวิงวอนขอความช่วยเหลือต่อพระองค์เพื่อสยบอารมณ์และจิตใจที่สั่งแต่ความชั่วที่มักจะพาไปสู่ความชั่วร้าย

เสมือนหนึ่งว่าท่านเป็นผู้ค้ำประกัน แต่ทว่าลูกหนี้กลับเป็นพวกสิบแปดมงกุฎและไม่ยอมจ่ายหนี้ ท่านจึงวอนขอให้ไปจ่ายหนี้เสีย ท่านจะได้ไม่ต้องรับผิดชอบกับเจ้าหนี้

หัวใจคือหุ้นส่วนของชีวิตในความดี ความชั่ว ผลบุญและการลงโทษ การสรรเสริญและการตำหนิ

จิตใจและอารมณ์ใฝ่ต่ำมักเป็นฝ่ายค้านและเบี่ยงเบนความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ไม่รักษาสิทธิของพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* และสิทธิระหว่างมนุษย์ด้วยกัน หัวใจจะเป็นหุ้นส่วนของอารมณ์ใฝ่ต่ำ ถ้าอารมณ์ใฝ่ต่ำมีอำนาจเหนือหัวใจ ในทางกลับกัน อารมณ์ใฝ่ต่ำจะเป็นหุ้นส่วนและจำเลยของหัวใจถ้าหัวใจมีอำนาจเหนืออารมณ์ใฝ่ต่ำ

ขณะที่เงยจากสุญูด บ่าวถูกสั่งใช้ให้นั่งทับเท้าซ้ายแล้วเอาเท้าขวายันต่อหน้าพระองค์อัลลอฮฺ วิงวอนขอความช่วยเหลือต่อพระองค์เพื่อสยบหัวใจของเขา ขออภัยโทษต่อพระเจ้าในความขัดแย้งของหัวใจและอารมณ์ใฝ่ต่ำของเขา สิ่งที่เขาหวังจะได้ก็คือขอพระองค์อัลลอฮฺอภัยโทษบาปต่าง ๆ ของเขาและเมตตาต่อเขา ขอพระองค์ได้โปรดปกป้อง ประทานทางนำและปัจจัยยังชีพ รวมทั้งขอพระองค์โปรดปิดบังความบกพร่องและยกฐานะของเขา

หลังจากนั้น บ่าวถูกสั่งใช้ให้สุญูดอีกครั้งดังก่อนหน้านี้ การสุญูดเพียงครั้งเดียวในหนึ่งรอกาอัตถือว่ายังไม่เพียงพอ ต่างกับท่ารุกัวะอฺที่รุกัวะอฺหนึ่งครั้งในหนึ่งรอกาอัตก็ถือว่าพอแล้ว เพราะการสุญูดมีความประเสริฐและความจำเริญอยู่ในตัวเอง โดยเฉพาะเป็นอิริยาบถที่บ่าวใกล้ชิดกับพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* มิหนำซ้ำ อิริยาบถของผู้เป็นบ่าวที่ใกล้ชิดที่สุดต่อพระองค์ก็คือ เมื่อคราวที่เขาสุญูดต่อพระองค์

การสุญูด คือ ท่าเคลื่อนไหวในนมาซที่สื่อความหมายความเป็นบ่าว

ผู้ภักดีต่อพระเจ้ามากที่สุด เทียบกับท่าเคลื่อนไหวอื่น ๆ ในนมาซ เพราะฉะนั้น การสุญูดจึงเป็นท่าเคลื่อนไหวปิดท้ายในทุกรอกาอัต ส่วนท่าเคลื่อนไหวต่าง ๆ ก่อนหน้านี้คืออารัมภบทสุญูดของบ่าวต่อหน้าพระองค์ การสุญูดในนมาซเหมือนดั่งการฏอว้าฟซิยาเราะฮ์ (อิฟาเฎาะฮ์)[28] ส่วนพิธีกรรมก่อนหน้านั้น เช่น วุกูฟที่ทุ่งอะเราะฟะฮ์และพิธีกรรมอื่น ๆ คือการอารัมภบทเท่านั้น

ไม่เพียงแต่อิริยาบถในนมาซที่ใกล้ชิดที่สุดต่อพระผู้อภิบาลคือตอนที่บ่าวสุญูด ในพิธีกรรมหัจญ์บ่าวจะใกล้ชิดที่สุดกับพระผู้อภิบาลของเขาตอนที่ทำการฏอว้าฟด้วยเช่นกัน นั่นคือเหตุผล *วัลลอฮุอะอฺลัม* ทำไมถึงต้องรุกัวะอฺก่อนสุญูด ก็นั่นคือ อารัมภบทและลำดับการจากท่าหนึ่งสู่ท่าที่ประเสริฐที่สุด

---

[28] ฏอว้าฟซิยาเราะฮ์หรืออิฟาเฎาะฮ์ (เดินเวียนบัยตุ้ลลอฮ์) เป็นหนึ่งในรุก่นพิธีกรรมหัจญ์ตามมติเอกฉันท์ของปวงปราชญ์ ผู้ใดละทิ้งถือว่าพิธีกรรมหัจญ์ของเขาเป็นโมฆะ โดยทั่วไปกำหนดเวลาของการฏอว้าฟซิยาเราะฮ์หรืออิฟาเฎาะฮ์คือหลังจากไปขว้างญัมเราะฮ์ (วันนะหัรฺหรือวันเชือดสัตว์ และนมาซอีด) หลังเชือดสัตว์ หลังโกนผมและเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเป็นชุดธรรมดา ดู อบูมาลิก บิน ซัยยิด ซะลิม, *สารานุกรมฟิกหฺสตรี,* หน้า 474 *-ผู้แปล*

เหตุผลของการสุญูด 2 ครั้ง

มีคำสั่งใช้บ่าวขณะที่นมาซทำการสุญูด 2 ครั้ง เพราะความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงผ่านการสุญูดและการอ่านนั้น คือ อาหารบำรุงหลักสำหรับหัวใจและจิตวิญญาญ ทั้งหัวใจและจิตวิญญาญจะไม่มั่นคงเว้นแต่ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง

การสุญูดซ้ำนี้ คล้ายกับการกินและดื่มซ้ำจนกระทั่งอิ่มหนำ ถ้าคนที่หิวนั้นกินโดยป้อนเพียงครั้งเดียว แล้วบอกว่ากินเสร็จแล้วนะ ถามว่าเขาจะหายหิวไหม? เกี่ยวกับเรื่องนี้ มีรายงานจากท่านอับดุลลอฮฺ อัล-อัชอะรีย์ *ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ* ว่า ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ได้เห็นชายคนหนึ่งกำลังนมาซโดยรุกัวะอฺไม่สมบูรณ์และรีบร้อนสุญูด ท่านรอซู้ล *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* จึงกล่าวว่า “หากว่าคนนี้ตายด้วยสภาพเช่นนี้ เขาก็จะตายในสภาพไม่ได้อยู่บนศาสนาของมุหัมมัด *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม”*

หลังจากนั้น ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวว่า

((مَثَلُ الَّذِيْ لَا يُتِمُّ رُكُوْعَهُ وَيَنْقُرُ فِي سُجُوْدِهِ مِثْلُ الْجَائِعِ يَأْكُلُ التَّمْرَةَ وَالتَّمْرَتَيْنِ لَا يُغْنِيَانِ عَنْهُ شَيْئًا.))

“อุปมาคนที่ไม่รุกัวะอฺให้สมบูรณ์และรีบร้อนสุญูดดังคนหิวที่กินอินทผลัมหนึ่งหรือสองลูก ซึ่งจะไม่ทำให้เขาอิ่ม”[29]

---

[29] บันทึกโดย ท่านอัฏ-ฏ็อบรอนีย์ ใน*อัลมุอฺญัม อัลกะบีรฺ* หะดีษที่ 3840, ท่านอิบนุ คุซัยมะฮฺ ในหนังสือ*เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 665 และอื่น ๆ; ท่านอัล-อัลบานีย์ กล่าวว่าหะดีษนี้ เป็นหะดีษหะซัน.

ทุกคำพูดและอิริยาบถเคลื่อนไหวซ้ำ ๆ ของบ่าวและความใกล้ชิดต่อพระองค์อัลลอฮฺและอิริยาบถเคลื่อนไหวครั้งที่สองเป็นเสมือนคำบอกความรู้สึกขอบคุณอิริยาบถเคลื่อนไหว รวมถึงคำพูดในครั้งแรก จนกระทั่งเพิ่มประโยชน์มะอฺรีฟาต ความใกล้ชิด เพิ่มพลังแก่หัวใจและเปิดใจกว้าง ตลอดจนปฏิกูลรอยเปื้อนในหัวใจก็จะหายไป เหมือนดั่งการซักเสื้อผ้าซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

นี่แหละฮิกมะฮฺของพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ซึ่งควรตึกตรองเรื่องการสร้างและคำสั่งของพระองค์ ซึ่งบ่งบอกความสมบูรณ์ไร้ที่ติในความเมตตาของพระองค์

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง ในตอนนั่งตะชะฮุด

เมื่อบ่าวทำการนมาซของเขาได้สมบูรณ์แล้ว ฉะนั้น ก่อนการนมาซเสร็จ มีคำสั่งใช้ให้เขานั่งหันหน้าไปทางพระผู้อภิบาลของเขา *อัซซะวาญัล* สรรเสริญพระองค์ด้วย *ต้าฮิยาต* (บรรดาการให้พร) อันดีงาม ซึ่งสมควรกับพระองค์เพียงผู้เดียวเท่านั้น อื่นจากพระองค์ล้วนไม่สมควร

โดยทั่วไป ประชาชนจะให้พรแก่กษัตริย์ทั้งหลายในรูปของการกระทำหรือคำพูดที่มีความหมายของการยอมสยบและสรรเสริญสดุดี ตลอดจนขอให้ครองอำนาจและเจริญรุ่งเรืองตลอดไป ประชาชนบางส่วนให้พรด้วยการกราบไหว้ บางคนสรรเสริญ และบางคนขอให้ครองอำนาจตลอดไป บางคนก็ให้พรในทุกรูปแบบ

ดังนั้น ในฐานะกษัตริย์ที่แท้จริง ซึ่งทุกสิ่งจะต้องถูกทำลายอย่างแน่นอนเว้นแต่พระพักตร์ของพระองค์ *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* แน่นอนพระองค์สมควรยิ่งที่จะได้รับพรทุกรูปแบบจากสิ่งถูกสร้างของพระองค์ทั้งหมดและการให้พร การให้เกียรตินั้น ในความเป็นจริงทั้งหมดเป็นของพระองค์ทั้งสิ้น

เพราะฉะนั้น *ต้าฮิยาต* ได้ถูกอธิบายด้วย อำนาจ ความยั่งยืนและความนิรันดร์ ต้าฮิยาต นั่นคือ *ต้าฮิยาตุลมุลวัลมาลิกวัลมาลีก* (การให้พร การให้เกียรติเพื่อกษัตริย์และอำนาจของพระองค์ตลอดไป)

ต้าฮิยาต หรือการให้พร การให้เกียรติแก่กษัตริย์ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการสุญูด การสรรเสริญ ดุอาอฺ ความยั่งยืนและความนิรันดร์ย่อมเป็นกรรมสิทธิของพระองค์อัลลอฮฺเพียงผู้เดียวเท่านั้น เพราะฉะนั้น คำ ๆ นี้เป็น

พหูพจน์และคำวิสามานยนามที่มี “อลิฟลาม” กำกับข้างหน้าซึ่งมีความหมายรวม ๆ นั่นคือ التَّحِيَّاتُ

ความหมายของคำว่า التَّحِيَّاتُ

คำว่า التَّحِيَّاتُ *อัตต้าฮิยาต* เป็นพหูพจน์ของคำว่า تَحِيَّة *ต้าฮิยาฮฺ* จากคำว่า الْحَيَاة *อัลฮายาต* ซึ่งหมายถึง “มีชีวิต” เป้าหมายของคำนี้ก็คือ เพื่อที่ว่าชีวิตของผู้ที่ได้รับพรนั้น “นิรันดร์” ตลอดไป

ในอดีตกาล ประชาชนจะกล่าวถึงกษัตริย์ของพวกเขาว่า “ขอพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน!” “ขอพระองค์ทรงพระเจริญ มีพระชนมพรรษายิ่งยืนนาน!” ประชาชนบางคนกล่าวว่า “ขอทรงพระเจริญหมื่น ๆ ปี!”

และคำพูดที่เหมือนกับคำพูดดังกล่าว คือการกล่าวว่า “ขอพระองค์อัลลอฮฺได้โปรดรักษาชีวิตของพวกท่าน” หรือ “ขอพระองค์อัลลอฮฺได้โปรดให้พวกท่านมีอายุยืนยาว” และคำพูดอื่น ๆ ในทำนองนี้

ทั้งหมดที่กล่าวมานั้น ไม่มีผู้ใดคู่ควรเว้นแต่พระผู้อภิบาล ผู้ทรงมีชีวิตและไม่เคยตาย ผู้ทรงเป็นราชัน ผู้ทรงคงอยู่แม้ทุกสิ่งพินาศ

พร้อมด้วยถ้อยคำที่ว่า وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ

หลังจากที่กล่าว *อัตต้าฮิยาต* จะตามด้วยคำว่า *อัศ-เศาะลาวาต* ในรูปพหูพจน์และคำวิสามานยนามด้วย ครอบคลุมความหมายของการนมาซทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นความหมายกว้างและความหมายแคบ ความหมายทั้งหมดเจาะจงเพื่อพระองค์อัลลอฮฺและสมควรกับพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* เพียงผู้เดียวเท่านั้น

แปลว่า *การต้าฮิยาต* ทั้งหมดเป็นของพระองค์และการสรรเสริญสดุดีทั้งหมดเพื่อพระองค์ในแง่ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงและอิบาดะฮฺต่อพระองค์ *ต้าฮิยาต* ย่อมไม่เกิดผลใดนอกจากการมีอยู่ของพระองค์และไม่มีการนมาซเว้นแต่เพื่อพระองค์อัลลอฮฺ *ญัลลาญาลาลุฮฺ* เท่านั้น

หลังจากอ่าน *ต้าฮิยาต* ก็จะตามด้วย *อัฏฏ๊อยยิ่บาต* ประโยคนี้ครอบคลุมสองสิ่งได้แก่ คุณลักษณะและอำนาจ (ของอัลลอฮฺ)

ในส่วนของคุณลักษณะนั้น แท้จริง พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* กล่าวคือ *ฏ๊อยยิบ* (ดีงาม) พจนารถของพระองค์ดีงาม การกระทำของพระองค์ดีงามทั้งหมด ไม่มีสิ่งใดที่เป็นพจนารถหรือการกระทำของพระองค์ที่ไม่ดีงาม ไม่มีการพาดพิงถึงพระองค์เว้นแต่สิ่งต่าง ๆ ที่ดีงามและไม่มีการวิงวอนขอต่อพระองค์นอกจากสิ่งที่ดีงาม

อัฏฏ๊อยยิ่บาต (ทุก ๆ สิ่งที่ดีงาม) จึงเป็นของพระองค์ ไม่ว่าจะเป็นคุณลักษณะ การกระทำ พจนารถหรือการพาดพิง ทุกสิ่งที่ดีงามถูกพาดพิงถึงพระองค์และทุกสิ่งที่พาดพิงถึงพระองค์นั้นคือ สิ่งที่ดีงาม พจนารถทั้งหลายที่ดีงามเป็นของพระองค์และคุณลักษณะการกระทำต่าง ๆ ที่ดีงามก็เป็นของ

พระองค์ด้วย ทุกสิ่งที่พาดพิงถึงพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* เช่น บ้านของพระองค์ บ่าวของพระองค์ วิญญาณของพระองค์ อูฐของพระองค์หรือสวรรค์ของพระองค์ คือสิ่งดีงาม

นอกจากนั้น ความหมายทั้งหมดที่อยู่ในประโยค *อัฏฏ็อยยิบาต* เป็นของพระองค์อัลลอฮฺเพียงผู้เดียวเท่านั้น เพราะประโยค *อัฏฏ็อยยิบาต* ครอบคลุมการตัสบีหฺ ตะหฺมิด ตักบีรฺ ตัมญีด (ยกย่องสรรเสริญ) การสรรเสริญความโปรดปรานต่าง ๆ ของพระองค์และต่อคุณลักษณะต่าง ๆ ของพระองค์ ประโยค *อัฏฏ็อยยิบาต* ทั้งหมดถูกใช้เพื่อการสรรเสริญต่อพระองค์เพียงผู้เดียวเท่านั้น องค์อภิบาลซึ่งไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ดังถ้อยคำที่กล่าวว่า

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

“มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ โอ้อัลลอฮฺ ฉันสรรเสริญพระองค์ พระนามของพระองค์ทรงบริสุทธิ์ยิ่ง ความเกรียงไกรของพระองค์ทรงสูงส่งยิ่ง ไม่มีพระผู้ถูกกราบไหว้ที่คู่ควรได้รับการเคารพสักการะอื่นนอกจากพระองค์”

ทำนองเดียวกันในถ้อยคำที่กล่าวว่า

سُبْحَانَ اللهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلاَ إِلَهَ إِلَّا اللهُ، وَاللهُ أَكْبَرُ

“มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮฺ การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของอัลลอฮฺ ไม่มีพระผู้ถูกกราบไหว้ที่คู่ควรได้รับการเคารพสักการะอื่นนอกจากอัลลอฮฺ อัลลอฮฺทรงยิ่งใหญ่ที่สุด”

ทำนองเดียวกันในถ้อยคำที่ว่า

سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ

“มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮฺและฉันสรรเสริญพระองค์ มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮฺ ผู้ทรงยิ่งใหญ่”

ดังนั้น สิ่งดีงามทั้งหมดนั้นเป็นของพระองค์ มีอยู่กับพระองค์ มาจากพระองค์และจะกลับไปหาพระองค์

พระองค์คือ อัลลอฮฺ ผู้ทรงดีงามซึ่งจะไม่ทรงรับสิ่งใดเว้นแต่สิ่งดีงาม พระองค์คือ ผู้ถูกกราบไหว้และองค์อภิบาลซึ่งถูกเคารพภักดีโดยบรรดาคนดีและบรรดาผู้ที่ใกล้ชิดกับพระองค์ ณ ดินแดนอันมีเกียรติของพระองค์ล้วนเป็นผู้มีคุณธรรม คนดีทั้งหลาย

ประโยคที่ดีงามหลังจากอัลกุรอาน

จงคิดและจงใคร่ครวญดี ๆ ถึงประโยคที่ดีงามหลังจากอัลกุรอาน เป็นประโยคที่ไม่มีการพาดพิงถึงสิ่งอื่นเว้นแต่พระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* นั่นคือ ประโยคที่ว่า

سُبْحَانَ اللهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّااللهُ، وَاللهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّابِاللهِ

“มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮฺ การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของอัลลอฮฺ ไม่มีพระผู้ถูกกราบไหว้ที่คู่ควรได้รับการเคารพสักการะอื่นนอกจากอัลลอฮฺ อัลลอฮฺทรงยิ่งใหญ่ที่สุด ไม่มีวิถีทางใดและไม่มีพลังอำนาจใด นอกจากการช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ”

ประโยคที่ว่า *“มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮฺ”* มีความหมายว่า *‘พระองค์ทรงบริสุทธิ์’* จากคุณลักษณะแห่งความบกพร่อง ความอับอายและความชั่วทั้งปวง ตลอดจนจากคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งที่พระองค์สร้างขึ้นหรือความเหมือนกับสิ่งที่พระองค์สร้างขึ้นทั้งปวง

ประโยคที่ว่า *“การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของอัลลอฮฺ”* มีความหมายว่า ยืนยันถึงความพรั่งพร้อมบริบูรณ์ทั้งปวงว่าเป็นของพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ไม่ว่าจะเป็นในพจนารถ การกระทำหรือคุณลักษณะของพระองค์อย่างครบถ้วน

ประโยคที่ว่า *“ไม่มีพระผู้ถูกกราบไหว้ที่คู่ควรได้รับการเคารพสักการะอื่นนอกจากอัลลอฮฺ”* มีความหมายว่า การให้เอกภาพต่อพระองค์ในความเป็น

พระเจ้าของพระองค์และทุกสิ่งที่ถูกเคารพสักการะอื่นจากพระองค์ล้วนเป็นเท็จทั้งสิ้น พระองค์เพียงผู้เดียวเท่านั้นที่คู่ควรได้รับการอิบาดะฮฺ พวกที่เคารพสักการะไหว้วอนสิ่งอื่นจากพระองค์ก็เปรียบได้ดังคนที่อาศัยบ้านแมงมุมหลบความร้อนและความหนาวเย็น แล้วจะมีประโยชน์อันใดเล่า ?

ประโยคที่ว่า *"อัลลอฮฺทรงยิ่งใหญ่ที่สุด"* มีความหมายว่า พระองค์อัลลอฮฺทรงยิ่งใหญ่ที่สุด ทรงยิ่งใหญ่กว่าทุกสิ่ง ทรงเดชานุภาพ ทรงยิ่งใหญ่ทรงพิชิตโดยเด็ดขาด ทรงพลานุภาพ ทรงสามารถทำได้ทุกอย่าง ทรงรอบรู้และปรีชาญาณ

ประโยคที่ดี ๆ สิ่งดีงามทั้งหมดนี้และความหมายต่าง ๆ ของมันย่อมไม่สมควรกับสิ่งอื่นเว้นแต่พระองค์อัลลอฮฺเพียงผู้เดียวเท่านั้น

ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในคำกล่าว
السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ

หลังจากนั้น มีคำสั่งให้บ่าวที่นมาซกล่าวสลามแก่ปวงบ่าวที่พระองค์อัลลอฮฺทรงคัดเลือกว่า

السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ

“ขอสันติจงมีแด่พวกเราและปวงบ่าวของอัลลอฮฺทั้งหลายผู้เป็นคนดีมีคุณธรรม”

หลังจากกล่าวสรรเสริญแก่พระองค์อันสอดคล้องกับถ้อยดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَٰمٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَىٰٓ...﴾

“จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) บรรดาการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮฺและความศานติจงมีแด่ปวงบ่าวของพระองค์ ผู้ซึ่งพระองค์ทรงคัดเลือกแล้ว...” (27 : 59)

เสมือนหนึ่งว่าการสลามนี้เป็นแนวทางปฏิบัติที่รับมาจากโองการของพระองค์อัลลอฮฺนี้

นอกจากนั้น การกล่าวสลามนี้ยังเป็นรูปแบบการ *ต้าฮิยาต* (การให้พรการให้เกียรติ) แก่สิ่งที่พระองค์สร้างขึ้นด้วย ซึ่งถูกสั่งใช้หลังจากการกล่าว

ต้าฮิยาต แก่ผู้ทรงสร้าง

การ “ต้าฮิยาต” ให้แก่สิ่งที่พระองค์สร้างขึ้นนี้เริ่มด้วยกล่าวสลามให้แก่สิ่งถูกสร้างของพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ซึ่งสมควรได้รับอย่างยิ่ง นั่นคือท่านนบีมุหัมมัด *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ท่านเป็นผู้รับมอบหมายภารกิจจากพระเจ้านำความดีทั้งหมดไปยังประชาชาติของท่าน หลังจากนั้น จึงขอให้แก่ตัวเองและบ่าวของพระองค์อัลลอฮฺทั้งหลายผู้เป็นคนดี โดยเฉพาะบรรดานบี หลังจากนั้น ก็เป็นบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* และโดยรวม ๆ ขอให้แก่บ่าวของพระองค์อัลลอฮฺทั้งหมดที่เป็นผู้มีคุณธรรม คนดีทั้งหลายซึ่งอยู่ในชั้นฟ้าหรือแผ่นดิน

ความหมายของอัชชะฮาดะฮ์ทั้งสอง

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُ

หลังจากกล่าว *ต้าฮิยาต* และสลามแก่ผู้ที่สมควรได้รับไม่ว่าจะในความหมายเจาะจงหรือกว้าง ๆ มีคำสั่งให้กล่าวชะฮาดะฮ์ให้ถูกต้องซึ่งเป็นรากฐานของการนมาซ การชะฮาดะฮ์นี้คือหนึ่งในสิทธิของการนมาซซึ่งจะต้องรักษาไว้ การชะฮาดะฮ์นี้จะไม่เกิดประโยชน์หากไม่ได้ตามด้วยการชะฮาดะฮ์ต่อท่านรอซู้ล นั่นคือ แท้จริง ท่านนบีมุหัมมัด *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* คือศาสนาทูตของพระองค์อัลลอฮฺ

ด้วยการชะฮาดะฮ์นี่เองนมาซจึงเข้าสู่ช่วงสุดท้าย

นอกจากเป็นการปิดนมาซ มีคำสั่งให้กล่าวชะฮาดะฮ์ก่อนตายด้วยดังคำรายงานจากท่านมุอาซ บิน ญะบัล *ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ* ว่า ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวว่า

((مَنْ كَانَ آخِرُكَلَا مِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، دَخَلَ الْجَنَّةَ.))

“ผู้ใดก็ตามที่คำพูดสุดท้ายของเขาก่อนตายคือลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ (ไม่มีพระผู้ถูกกราบไหว้ที่คู่ควรได้รับการเคารพสักการะอื่นนอกจากอัลลอฮฺ) เขาจะได้เข้าสวรรค์”[30]

[30] บันทึกโดย ท่านอบู ดาวูด ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 3116 และท่านอัล-อัลบานีย์ กล่าวว่า หะดีษบทนี้ เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์.

สำหรับผู้ที่อาบน้ำนมาซให้ปิดท้ายการอาบน้ำนมาซด้วยชะฮาดะฮ์ทั้งสองเช่นเดียวกัน

หลังนมาซมีคำสั่งให้ขออัลลอฮฺโปรดตอบรับทุก ๆ คำขอ (และ) ก่อนที่จะขอมีคำสั่งให้ตะวัซซุลด้วยการเศาะลาวาตต่อท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* เพราะการอ่านเศาะลาวาตเป็นส่วนหนึ่งของสื่อ (ตะวัซซุล)[31] ที่ดีที่สุดในการขอต่อพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา*

เรื่องนี้ มีรายงานจากท่านฟะเฎาะละห์ บิน อุบัยด์ เศาะหาบะฮ์คนหนึ่งของท่านนบี *ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ* ซึ่งเล่าว่า ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ได้ยินชายคนหนึ่งวิงวอนขอในนมาซของเขาโดยไม่ได้ยกย่องสรรเสริญพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* รวมทั้งไม่ได้เศาะลาวาตต่อท่านนบี ท่านจึงกล่าวว่า “คนคนนี้คงจะรีบ (วิงวอนขอ)” หลังจากนั้นท่านจึงเรียกเขามาพบและบอกกับเขาและคนอื่น ๆ ว่า

((إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِتَمْجِيدِ رَبِّهِ جَلَّ وَعَزَّوَالثَّنَاءِعَلَيْهِ، ثُمَّ يُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ يَدْعُوبَعْدُ بِمَاشَاءَ.))

“เมื่อใครคนหนึ่งในหมู่พวกเจ้าวิงวอนขอ จงเริ่มต้นด้วยการสรรเสริญและสดุดีต่อพระผู้อภิบาลของเขา อัซซะวะญัลลา หลังจากนั้น ให้เศาะลาวาตต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม แล้วจึงวิงวอนขอตามที่ต้องการ”[32]

---

[31] “ตะวัซซุล” ตามหลักการศาสนาหมายถึง การอ้างหรืออาศัยสิ่งใดเป็นสื่อกลางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ “ตะวัซซุล” มีทั้งที่อนุญาตและเป็นที่ต้องห้าม ตัวอย่างการตะวัซซุลตามเนื้อหาของหะดีษบทหนึ่งคือ การที่ชายตาบอดผู้หนึ่งได้อาศัยการขอพรของท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* ซึ่งสอนให้เขาโดยเฉพาะเป็นสื่อเพื่อให้พระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ทรงรับคำวิงวอนขอของตนให้หายจากการตาบอด ดู นมาซตัสเบี๊ยะห์, หน้า 14 *-ผู้แปล*

[32] บันทึกโดย ท่านอบู ดาวูด ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 1481, ท่านอัต-ติรฺมีซีย์ ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 3477 และท่านอัล-อัลบานีย์ ได้กล่าวว่า หะดีษบทนี้เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์. สำนวนของการ

การอ่าน *ต้าฮิยาต* ครอบคลุมนัยของหะดีษข้างบนทั้งหมด เพราะ *ต้าฮิยาต* เริ่มด้วยการสรรเสริญพระองค์อัลลอฮฺ สดุดีต่อพระองค์ หลังจากนั้นกล่าวเศาะลาวาตต่อท่านรอซู้ลของพระองค์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม*

ท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* สอนแก่ผู้ที่ทำการนมาซหลังจากกล่าวเศาะลาวาตท่าน *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* เพื่อเลือกวิงวอนขออะไรก็ได้ตามที่ต้องการ

นอกจากนั้น ผู้ที่ได้ยินเสียงอะซานให้เขากล่าวตามมุอัซซิน (ผู้แจ้งเข้าเวลานมาซ) แล้วกล่าวว่า **رَضِيتُ بِا اللهِ رَبًّا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا** แปลว่า *“ฉันเต็มใจที่อัลลอฮฺเป็นพระผู้อภิบาลของฉัน มุหัมมัดเป็นรอซู้ลและอิสลามเป็นศาสนาของฉัน”*

ท่านสะอัด บิน อบูวักก็อซ *ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ* รายงานว่า จากท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวว่า

((مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَذِّنَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ رَضِيتُ بِا اللهِ رَبًّا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا غُفِرَلَهُ ذَنْبُهُ.))

“ผู้ใดที่กล่าวขณะได้ยินเสียงของมุอัซซินว่า ‘ฉันขอกล่าวปฏิญาณว่าไม่มีพระผู้ถูกกราบไหว้ที่คู่ควรได้รับการเคารพสักการะอื่นนอกจากอัลลอฮฺ ไม่มีภาคีใด ๆ ร่วมกับพระองค์ และแท้จริง มุหัมมัดคือ บ่าวและรอซู้ลของพระองค์ ฉันเต็มใจที่อัลลอฮฺเป็นพระผู้อภิบาลของฉัน มุหัมมัดเป็นรอซู้ลและอิสลามเป็น

ตะชะฮฺฮุดที่มีรายงานมาจากท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* มีมากกว่าหนึ่งสำนวนตะชะฮฺฮุด, เช่นเดียวกับการเศาะลาวาตต่อท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม*, ดู หนังสือ *ศิฟัตเศาะลาตินนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* หน้า 161-167.

ศาสนาของฉัน' บาปของเขาจะได้รับการอภัยโทษ"[33]

หลังจากอ่านข้อความข้างต้น ให้เศาะลาวาตรอซู้ลของพระองค์ จากนั้นขอพระองค์อัลลอฮฺได้โปรดประทานวะซีละฮฺและคุณงามความดีแก่รอซู้ลของพระองค์ ตลอดจนฟื้นคืนชีพท่าน ณ สถานที่อันทรงเกียรติ หลังจากนั้น เขาจึงจะวิงวอนขอทุกสิ่งตามที่ต้องการ[34]

เรื่องนี้ มีรายงานจากท่านอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ บิน อัล-อาศ ว่า เขาได้ยินท่านนบี *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวว่า

((إِذَا سَمِعْتُمْ الْمُؤَذِّنَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ ثُمَّ صَلُّوا عَلَيَّ فَإِنَّهُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا ثُمَّ سَلُوا اللهَ لِي الْوَسِيلَةَ فَإِنَّهَا مَنْزِلَةٌ فِي الْجَنَّةِ لَا تَنْبَغِي إِلَّا لِعَبْدٍ مِنْ عِبَادِ اللهِ وَأَرْجُوأَنْ أَكُونَ أَنَا هُوَ فَمَنْ سَأَلَ لِي الْوَسِيلَةَ حَلَّتْ لَهُ الشَّفَا عَةُ.))

"เมื่อท่านได้ยินเสียงมุอัซซินอะซาน จงกล่าวเหมือนกับที่เขากล่าว หลังจากนั้น จงกล่าวเศาะลาวาตแก่ฉัน เพราะผู้ใดกล่าวเศาะลาวาตแก่ฉันหนึ่งครั้ง อัลลอฮฺจะทรงเศาะลาวาตให้แก่เขาสิบครั้ง หลังจากนั้น จงขออัล-วะซีละฮฺต่ออัลลอฮฺให้แก่ฉัน เพราะวะซีละฮฺคือ ตำแหน่งหนึ่งในสวรรค์ที่มิคู่ควรแก่ผู้ใดนอกจากบ่าวคนหนึ่งจากปวงบ่าวของอัลลอฮฺ และฉันหวังว่าฉันคือบ่าวคนนั้น ผู้ใดได้ขออัล-วะซีละฮฺให้แก่ฉัน เขาจะได้รับการช่วยเหลือจากฉันแน่นอน"[35]

ท่านญาบิรฺ บิน อับดุลลอฮฺ กล่าวว่า ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวว่า "ผู้ใดกล่าวขณะที่ได้ยินมุอัซซินอะซานว่า

---

[33] บันทึกโดย ท่านมุสลิม ในตำราบันทึกหะดีษ*เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 386.

[34] ท่านอนัส กล่าวว่า ท่านรอซู้ลุลลอฮ์ *ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม* กล่าวไว้ว่า "คำวิงวอนขอจะไม่ถูกปฏิเสธระหว่างการอะซานและอิกอมะฮฺ" บันทึกโดย ท่านอัต-ติรฺมีซีย์ ในหนังสือ*สุนันของท่าน* หะดีษที่ 212; ท่านอัล-อัลบานีย์ ได้กล่าวว่าหะดีษนี้ เป็นหะดีษเศาะเหี๊ยะฮ์.

[35] บันทึกโดย ท่านมุสลิม ในตำราบันทึกหะดีษ*เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 384.

اَللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ

'โอ้อัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลแห่งการเชิญชวนที่สมบูรณ์นี้ (หมายถึงการอะซาน-ผู้แปล) และการนมาซที่ดำรงอยู่ ขอได้โปรดให้แก่ท่านนบีมุหัมมัด วะซีละฮฺ (ตำแหน่งสูงส่งในสวรรค์) และความประเสริฐ และได้โปรดให้ท่านฟื้นขึ้นด้วยตำแหน่งที่ได้รับการสรรเสริญดังที่พระองค์ได้ทรงสัญญาไว้แก่ท่านด้วยเถิด' บุคคลนั้นก็จะได้รับการช่วยเหลือจากฉันในวันกิยามะฮฺ "[36]

นี่คือแบบฉบับการตอบอะซานทั้ง 5 ซึ่งไม่ควรละเลย

[36] บันทึกโดย ท่านอัล-บุคอรีย์ ในตำราบันทึกหะดีษ*เศาะเหี๊ยะฮ์ของท่าน* หะดีษที่ 614.

อธิบายความหมายของคำว่า ตัสลีม

เมื่อบ่าวเผชิญหน้ากับพระผู้อภิบาลของเขา ณ เวลานั้น เขาอยู่ในสภาพสองประการดังนี้

ประการแรก : หุก่มของพระองค์อัลลอฮฺซึ่งใช้กับบ่าวทุกคนในทุก ๆ สภาพ ไม่ว่าจะปรากฏจากภายนอกหรือจากภายใน รวมไปถึงความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงย่อมเป็นไปตามหุก่มของพระองค์ เพราะทุก ๆ หุก่มของพระองค์อัลลอฮฺมีความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงอยู่ในตัว หุก่มในที่นี้ หมายถึง หุก่มการสร้างสิ่งถูกสร้างของพระองค์และการกำหนดกฎสภาวะ (ตักดีรฺ)

ประการที่สอง : การกระทำของบ่าวในรูปของความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง และนี่คือหุก่มศาสนาซึ่งเกี่ยวข้องกับคำสั่งใช้และศาสนาของพระองค์อัลลอฮฺ

หุก่มทั้งสองประการนี้ เรียกร้องไปสู่การมอบมายและการยอมสยบต่อพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา*

ดังนั้น ไม่ต้องแปลกใจหากคำว่า อิสลาม الإِسْلاَمُ เอามาจากคำว่า *ตัสลีม* تَسْلِيم เพราะเมื่อบ่าวมอบมายและยอมสยบต่อหุก่มของพระผู้อภิบาลแล้ว ไม่ว่าจะเป็น (หุก่มศาสนาซึ่งเกี่ยวข้องกับคำสั่งใช้...) หรือ (หุก่มการบังเกิดสิ่งถูกสร้าง ...) โดยให้ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในแต่ละหุก่ม (ไม่ตามอารมณ์ ที่สั่งแต่ความชั่วแล้วบอกหลังทำความชั่วว่า “ทั้งหมดนี้คือการกำหนดของพระองค์อัลลอฮฺ”) ก็สมควรใช้ชื่ออิสลามและเรียกว่า *มุสลิม* ผู้ที่ยอมสยบ

เมื่อหัวใจของบ่าวสงบลงแล้วด้วยการรำลึกถึงพระองค์และด้วยถ้อยดำรัสต่าง ๆ ของพระองค์ รู้สึกสงบด้วยความรักที่มอบให้แก่พระองค์และอิบาดะฮฺต่อพระองค์ หัวใจของเขาก็จะพึ่งพาต่อพระองค์และรู้สึกสดชื่น เขาจะรู้สึกปลอดภัยและสบายใจเพราะการศรัทธาต่อพระองค์ มีความสุขด้วยความดีที่พระองค์ทรงประทานให้ จนกระทั่งการให้ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงต่อหุก่มทั้งสองของพระองค์อัลลอฮฺเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับเขา เขาจะรู้สึกไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้และไม่ประสบความสำเร็จ รวมถึงไม่มีความสุขหากไม่ให้ความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในสองประการดังกล่าว

ความลับของนมาซ คือ
การรวมจุดสนใจของตนต่อพระองค์อัลลอฮฺ

ความลับและหัวใจของนมาซคือ การรวมจุดสนใจของบ่าวต่อพระองค์อัลลอฮฺด้วยใจและกาย นอกจากนั้น ไม่ควรที่บ่าวจะเบี่ยงเบนความสนใจจากกิบลัต[37] ด้วยการส่ายไปมาซ้ายขวา ไม่เหมาะที่จะหันเหหัวใจของเขาไปจากพระผู้อภิบาลของเขาแก่สิ่งอื่น

กะอฺบะฮฺคือบ้านของพระองค์อัลลอฮฺ คือกิบลัตสำหรับใบหน้าและร่างกายของบ่าว ส่วนเจ้าของบ้านดังกล่าว *ซุบหานะฮูวะตะอาลา* คือกิบลัตสำหรับหัวใจและจิตวิญญาณของบ่าว

คุณค่าที่พระองค์อัลลอฮฺมองบ่าวคนหนึ่งเทียบได้กับคุณค่าที่พระองค์อัลลอฮฺมองในนมาซของเขา หากว่าเขาหันเหไป พระองค์อัลลอฮฺก็จะหันเหไปจากเขาเช่นกัน ให้ไปเท่าไรก็จะได้รับเท่านั้นด้วย[38]

การรวมจุดสนใจของตัวเองต่อพระองค์อัลลอฮฺ *ตะอาลา* ในนมาซมีอยู่สามขั้นตอนพอสรุปได้ ดังนี้

1. การรวมจุดสนใจไปที่หัวใจ คือปกป้องหัวใจให้พ้นจากอารมณ์จากหัวใจถูกกระซิบและข้อบกพร่องหรือสิ่งที่ทำให้เสียผลบุญการนมาซ

2. การรวมจุดสนใจต่อพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ราวกับว่าเขามองเห็นพระองค์

---

[37] คือ ทิศทางที่มุสลิมหันไปทางนั้นในการนมาซทุก ๆ วันของพวกเขา -*ผู้แปล*

[38] หมายถึง อยู่ที่ท่านทำแค่ไหน ท่านก็จะได้เท่านั้นด้วย ท่านให้มากเท่าไรก็จะได้รับมากเท่านั้น. อิบนุกูตัยบะฮฺ, *อะดาบูลคาติบ* (สำนักพิมพ์อัรฺรีซะละฮฺ), หน้า 57

3. การรวมจุดสนใจต่อพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ด้วยการพิจารณาความหมายของถ้อยดำรัสของพระองค์อัลลอฮฺและรายละเอียดของความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระเจ้าอย่างแท้จริงในนมาซทั้งหมด เพื่อที่ว่าจะได้รักษาสิทธิของนมาซให้สมบูรณ์ นั่นคือ ความมีสมาธิและความสงบนิ่ง

เมื่อมีคุณสมบัติครบทั้งสามขั้นตอนตามที่กำหนดไว้ เราก็จะได้เห็นนมาซในความหมายที่แท้จริงโดยผู้เป็นบ่าวและความสนใจของพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* ต่อเขานั้นขึ้นอยู่กับความสนใจของเขาที่มีต่อพระองค์

บทสรุป
วิธีสื่อสารแบบ 2 ทางกับพระองค์อัลลอฮฺ
ในทุกท่าการนมาซ

ขณะที่บ่าวยืนอยู่ต่อหน้าพระองค์ *อัซซะวาญัล* ดังนั้น ความสนใจของเขาคือการรำลึกถึงคุณลักษณะ *ก็อยยูมิยะฮฺ* ของพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* และคุณลักษณะความยิ่งใหญ่ของพระองค์

ขณะที่ตักบีรฺ การสื่อสารระหว่างบ่าวกับพระองค์อัลลอฮฺคือด้วยการรำลึกถึงความยิ่งใหญ่ของพระองค์ ขณะที่ตัสบีหฺ สรรเสริญและสดุดีต่อพระองค์ การสื่อสารระหว่างบ่าวกับพระองค์อัลลอฮฺคือด้วยการรำลึกถึงรัสมีและความเกริกเกียรติแห่งพระพักตร์ของพระองค์ พระองค์ทรงบริสุทธิ์จากคุณลักษณะที่ไม่สมควรทั้งปวงและสดุดีต่อพระองค์ด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ อันดีงามของพระองค์

ขณะที่ขอความคุ้มครองต่อพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* การสื่อสารระหว่างบ่าวกับพระองค์อัลลอฮฺคือด้วยการรำลึกถึงคุณลักษณะความคุ้มครองของพระองค์ *อัซซะวาญัล* อันทรงพลานุภาพ ฤทธานุภาพของพระองค์ในการช่วยเหลือปวงบ่าวของพระองค์ ยับยั้งและปกป้องให้พ้นภัยศัตรูของพระองค์

ขณะที่อ่านพจนารถของพระองค์ การสื่อสารระหว่างบ่าวกับพระองค์อัลลอฮฺ นั่นคือ รู้และเข้าใจถ้อยดำรัสของพระองค์ราวกับเขาได้เห็นพระองค์ในพจนารถของพระองค์ เกี่ยวกับเรื่องนี้ บรรพชนมุสลิมยุคแรกท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “พระองค์อัลลอฮฺทรงเผยตัวต่อปวงบ่าวของพระองค์ในพจนารถของพระองค์”

ขณะที่อ่านพจนารถของพระองค์นี้ เขากำลังสื่อสารกับพระองค์อัลลอฮฺ รวมไปถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของพระองค์ คุณลักษณะการกระทำของพระองค์หุก่มต่าง ๆ ของพระองค์และพระนามต่าง ๆ ของพระองค์

ขณะที่รุกัวะอฺ การสื่อสารระหว่างเขากับพระองค์คือการรำลึกถึงความยิ่งใหญ่และความเกริกเกียรติของพระองค์ เพราะฉะนั้น จึงมีคำสั่งขณะรุกัวะอฺอ่าน *ซุบหานาร็อบบียัลอะซีม* (มหาบริสุทธิ์แด่พระผู้อภิบาลของฉัน ผู้ทรงยิ่งใหญ่)

ขณะที่เงยศีรษะขึ้นจากรุกัวะอฺ (เอี๊ยะอฺติดาล) การสื่อสารระหว่างเขากับพระองค์คือการสรรเสริญและสดุดี การยกย่องและการแสดงให้เห็นความเป็นบ่าวผู้ภักดีต่อพระองค์ ตลอดจนการมอบความเป็นหนึ่งแก่พระองค์ในการให้และยับยั้งการให้

และขณะที่สุญูด การสื่อสารระหว่างเขากับพระองค์ได้รวมศูนย์อยู่ที่ความใกล้ชิดและการที่บ่าวได้ใกล้ชิดต่อพระองค์ ยอมสยบและนอบน้อมถ่อมตนต่อหน้าพระองค์ รู้สึกต่ำต้อยและหวังความเมตตาของพระองค์

ขณะที่เงยศีรษะขึ้นและนั่งลง การสื่อสารระหว่างบ่าวกับพระองค์อัลลอฮฺคือการรำลึกถึงความมั่งคั่ง ความกรุณาปราณีและความต้องการของเขาที่มีต่อพระองค์ รวมไปถึงวิงวอนขอต่อพระองค์ด้วยความต่ำต้อยเพื่อที่ว่าพระองค์ *อัซซะวาญัล* จะได้อภัยโทษให้เขา เมตตาปราณีและสันติ (ศานติ) นำทางเขา ประทานปัจจัยยังชีพ ปิดข้อบกพร่องของเขาและยกฐานะให้แก่เขา

ขณะที่นั่งตะชะฮฺฮุดสุดท้าย ตำแหน่งท่าทางและการสื่อสารจะต่างออกไป อิริยาบถดุจผู้ที่กำลังประกอบพิธีหัจญ์ เสมือนหนึ่งว่ากำลังทำการฏอว้าฟวะดาอฺ หัวใจของเขารู้ว่าคงไม่นานต้องจากองค์อภิบาลของเขาเพื่อกลับไปใช้ชีวิตสามัญของมนุษย์อันวุ่นวาย ซึ่งผละห่างไปได้ช่วงที่เขาคอยถวายรับใช้พระองค์ หัวใจของเขาทุกข์และเจ็บปวดที่ต้องกลับสู่โลกเอิกเกริกโกลาหล เพราะเขาศรัทธามั่นแล้วในความใกล้ชิดต่อพระองค์อัลลอฮฺ *อัซซะวาญัล* เขาได้ลิ้มรสของความสุข รวมไปถึงความสงบแล้ว ครั้นเผชิญหน้าพระองค์อัลลอฮฺเมื่อคราวที่เขา

ผละห่างจากความวุ่นวายทั้งหมดตราบใดที่ยังอยู่ในการนมาซ

หลังจากนั้น หัวใจของเขารู้ว่าต้องกลับไปใช้ชีวิตสามัญของมนุษย์ที่วุ่นวายอีกหลังออกมาจากการนมาซ เขารู้สึกไม่สบายใจหลังจากนมาซเสร็จพลางกล่าวว่า “ถ้าวันเวลานมาซเมื่อสักครู่ดำเนินต่อไปถึงวันที่ได้เจอกับพระองค์ก็คงจะดี !”

เขาสำนึกแล้วว่าคงต้องลาจากการร้องทุกข์กับองค์อภิบาล ผู้นำมาซึ่งความสุขไปสู่ความวุ่นวาย ความอัปยศ ความทุกข์และทั้งหมดนี้จะไม่มีทางรู้สึกเว้นแต่กับหัวใจที่มีชีวิตที่ยังคงรำลึกถึงพระองค์อัลลอฮฺเสมอด้วยความรักและความใกล้ชิดกับพระองค์

وَصَلَّى اللهُ وَبَارَكَ وَسَلَّمَ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِيْنَ

“ขอคำประสาทพร ความจำเริญ รวมทั้งศานติจงมีแด่นบีของพวกเรามุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะซัลลัม ตลอดจนครอบครัวและเศาะหาบะฮ์ของท่านทั้งปวง”